GARD - Pracownia Urbanistyczno - Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka
siedziba: ul. Traktorowa 43/2, 91-117 Łódź; adres korespondencyjny: ul. Telefoniczna 46F, 92-016 Łódź
NIP 947-106-73-33; REGON 100834104, tel. 530641655, 509959368, 508655541; biurogard@gmail.com
URBS - Planowanie Przestrzenne spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą ul. Traktorowa 43 lok. 2, 91-117 Łódź, KRS 0000682414, NIP 947-199-10-12, REGON 367545353 adres do korespondencji: ul. Telefoniczna 46F, 92-016 Łódź, tel. +48 509 959 368, email: biurogard@gmail.com

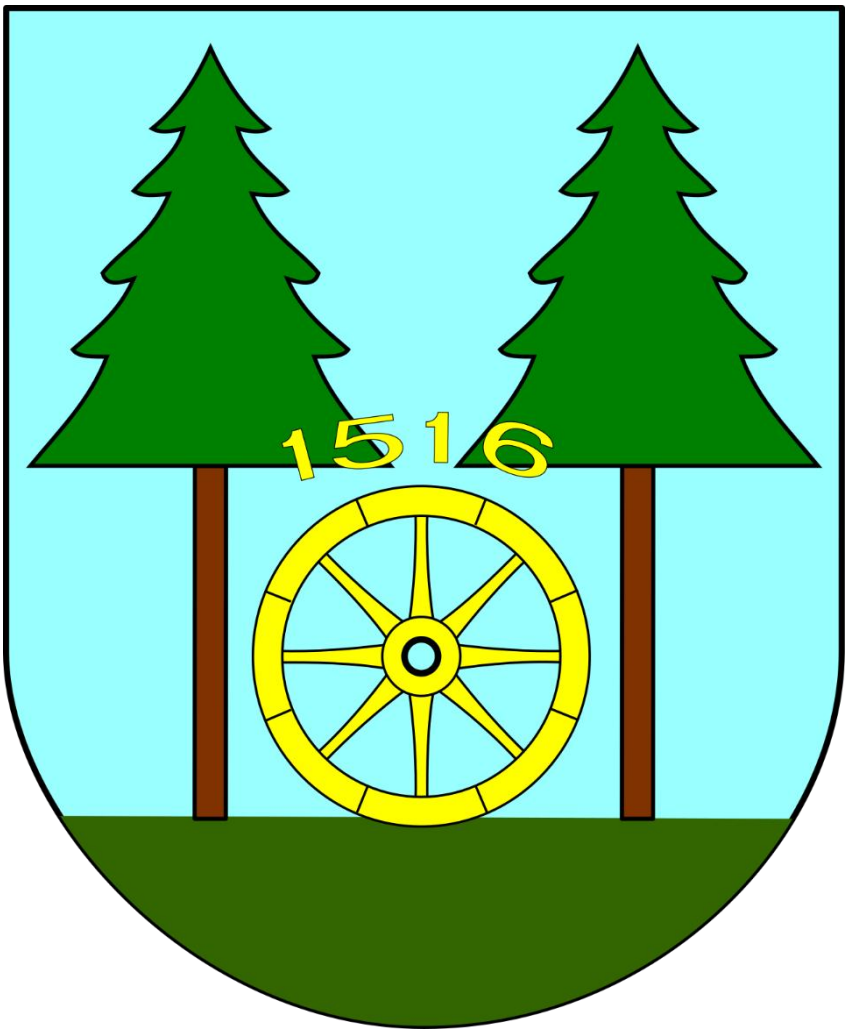

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA

NA ŚRODOWISKO

USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

GMINY MILEJCZYCE

Łódź, wrzesień 2026 r.

ZAMAWIAJĄCY:

Gmina Milejczyce, ul. Szkolna 5, 17-332 Milejczyce

WYKONAWCA:

Lider konsorcjum: GARD – Pracownia Urbanistyczno – Architektoniczna mgr inż. arch. Anna Woźnicka, siedziba: ul. Traktorowa 43/2, 91-117 Łódź, pracownia: ul. Telefoniczna 46F, 92-016 Łódź;

Partner konsorcjum: URBS - Planowanie Przestrzenne, Sp. z o.o., siedziba: ul. Traktorowa 43 lok. 2, 91-117 Łódź

PODSTAWA OPRACOWANIA:

Uchwała Nr XXXI/283/2024 Rady Gminy Milejczyce z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Milejczyce

AUTORZY OPRACOWANIA:

mgr **Mikołaj Antonowicz**
mgr **Aleksandra Kraszewska**

Spis treści

1. WPROWADZENIE 5
1.1. Cel i zakres opracowania, podstawa formalno-prawna 5
1.2. Materiały źródłowe i literatura 8
1.4. Metodyka opracowania 11
1.5. Powiązanie projektu planu ogólnego z innymi dokumentami na tle województwa, powiatu i gminy 12
2. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE 17
3. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 20
3.1. Ukształtowanie powierzchni, budowa geologiczna i zasoby surowców 20
3.2. Zagrożenie ruchami masowymi 24
3.3. Gleby 24
3.4. Wody powierzchniowe 25
3.5. Wody podziemne 27
3.6. Warunki klimatyczne i jakość powietrza 28
3.7. Zagrożenie suszą 30
3.8. Flora i fauna 30
3.9. Klimat akustyczny 32
3.10. Promieniowanie elektromagnetyczne 33
3.11. Korytarze ekologiczne i powiązania przyrodnicze 34
3.12. Istniejące problemy i zagrożenia środowiska 36
4. FORMY OCHRONY PRZYRODY I ŚRODOWISKA KULTUROWEGO 38
4.1 Formy ochrony przyrody 38
4.1.1 Obszar Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca (PLH200021) 38
4.1.2. Użytki ekologiczne 40
4.1.3. Pomniki przyrody 42
4.2 Formy ochrony środowiska kulturowego 43
5. OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA ŚRODOWISKO 49
5.1. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu 49
5.1.1 Cel opracowania projektu planu ogólnego 49
5.1.2 Ustalenia przyjęte w projekcie planu ogólnego 49
5.2. Przewidywane oddziaływania planu ogólnego 56

5.2.1. Oddziaływania na formy ochrony przyrody 56
5.2.2. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, w tym na florę i faunę 58
5.2.3. Oddziaływanie na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi 60
5.2.4. Oddziaływanie na warunki wodne 61
5.2.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat 63
5.2.6. Oddziaływanie na klimat akustyczny 65
5.2.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi 66
5.2.8. Oddziaływanie na krajobraz 67
5.2.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne 68
5.2.10. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne 68
6. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ZJAWISK ODDZIAŁUJĄCYCH NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO 70
7. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH W STOSUNKU DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU 71
8. NAPOTKANE TRUDNOŚCI I LUKI W WIEDZY 72
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM 73
10. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO 76
11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 77
12. SPIS RYSUNKÓW I TABEL 79

1. WPROWADZENIE

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce, opracowywanego na podstawie Uchwały Nr XXXI/283/2024 Rady Gminy Milejczyce z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Milejczyce. Celem prognozy jest identyfikacja, analiza oraz ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wynikać z realizacji ustaleń projektu planu, a także określenie działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację potencjalnych negatywnych skutków dla środowiska. Prognoza została sporządzona zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakresem opracowania objęto obszar Gminy Milejczyce, położonej w południowej części województwa podlaskiego, w powiecie siemiatyckim. W prognozie przeanalizowano istniejący stan środowiska, jego uwarunkowania przyrodnicze oraz potencjalne zmiany, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

1.1. Cel i zakres opracowania, podstawa formalno-prawna

Zasadniczym celem sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko jest identyfikacja, analiza oraz ocena przewidywanych skutków dla środowiska, mogących wynikać z realizacji ustaleń projektu planu. Prognoza służy określeniu potencjalnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, w tym na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat oraz zasoby naturalne. Cel ten realizowany jest poprzez analizę powiązań pomiędzy projektowanymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego a istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi, ocenę możliwych zmian w środowisku wynikających z realizacji ustaleń planu, a także wskazanie działań ograniczających lub minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływania. W prognozie uwzględniono również aspekty społeczne i gospodarcze, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz wymogami ochrony środowiska określonymi w obowiązujących przepisach prawa.

Analiza polegać powinna na ocenie relacji między proponowanymi rozwiązaniami planistycznymi a istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi. Na podstawie art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 670) prognoza musi zawierać:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem

zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

przedstawiać:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres oraz stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został opracowany w oparciu m.in. o następujące akty prawne:

- Dyrektywę Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 Nr 25 poz. 133),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. 2014 r. poz. 1713),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007 nr 120 poz. 826),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408),

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 nr 213, poz. 1397),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 445 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 176 ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82),
- oraz inne akty powszechnie obowiązującego prawa w tym zakresie.

1.2. Materiały źródłowe i literatura

1. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, https://bdl.stat.gov.pl/bdl/,
2. Bank Danych o Lasach, https://www.bdl.lasy.gov.pl,
3. Baza danych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, dane.gov.pl,
4. Baza danych obiektów topograficznych (BDOT10k) – Geoportal.gov.pl,
5. BIP Województwa Podlaskiego Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego - https://bip.podlaskie.eu/,
6. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl,
7. Dane topograficzne BDOT10K, https://www.geoportal.gov.pl/,
8. Ekodialog Maciej Mikulski, Program ochrony środowiska dla Gminy Milejczyce do roku 2022, Warszawa 2019,
9. EKOSTANDARD – Siudak R., Strzyżewska K., Pawłowski F., Przyłucka A., Szymoniak P., Zarząd Województwa Podlaskiego, Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku, Białystok 2021,
10. EKTON – Chocian G., Gładkowska-Chocian B., Łuniewska A., Zarząd Powiatu Siemiatyckiego, Program Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 2023 z perspektywą na lata 2024-2027,
11. Ewert A., 1998, Regionalizacje klimatu Polski ze szczególnym uwzględnieniem podziału Romualda Gumińskiego, Prace i Studia Geograficzne, T.22,
12. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody - https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/,
13. Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/,

14. GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku, *Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie podlaskim Raport wojewódzki za rok 2025*, Białystok. kwiecień 2026,
15. Gmina Milejczyce - https://www.milejczyce.pl/,
16. Gumiński R., Prace i Studia Geograficzne, Próba wydzielenia dzielnic rolniczo klimatycznych w Polsce, Tom 22, s. 69-117, Warszawa 1998,
17. Hydroportal ISOK, https://isok.gov.pl/hydroportal.html,
18. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy - https://www.iung.pl/,
19. Kartografia hydrogeologiczna, geologia.pgi.gov.pl,
20. Mapa Geologiczna Polski w skali 1 : 500 000,
21. Mapa Geośrodowiskowa w skali 1: 50 000
22. Mapa Glebowo-Rolnicza 1:5 000, https://mapy.geoportal.gov.pl,
23. Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w skali 1: 500 000., https://www.pgi.gov.pl/psh/dane-hydrogeologiczne-psh/947-bazy-danych hydrogeologiczne/8890-gzwp.html,
24. Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200 000, https://geoportal360.pl/blog/mapa hydrogeologiczna-polski/,
25. Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi http://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/,
26. Matuszkiewicz J.M, Geobotanical regionalization of Poland (Regionalizacja geobotaniczna Polski), IGiPZ PAN, Warszawa 2008,
27. Monitoring jakości wód podziemnych, http://mjwp.gios.gov.pl,
28. Nadleśnictwo Nurzec - https://nurzec.bialystok.lasy.gov.pl/,
29. PGW Wody Polskie, Przeglądanie i generowanie Kart Charakterystyk JCWP - http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje,
30. PIG, Boratyn J., Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 Arkusz Boćki (458), Warszawa 2007,
31. PIG-PIB, mapa interaktywna - https://geolog.pgi.gov.pl/,
32. PIG-PIB, Sztromwasser E., Kwecko P., Miecznik J., Król J., Marczak M., Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000 Arkusz Boćki (458), Warszawa 2011,
33. Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce - https://mapa.korytarze.pl/,
34. Raport o stanie gminy Milejczyce za rok 2024,

35. Raport o stanie gminy Milejczyce za rok 2025,
36. Rejestr obszarów górniczych, https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-we,
37. Richling A., Solon J., Macias A.m. Balon J., Borzykowski J., Kistowski M. (red), Regionalna geografia fizyczna Polski, Poznań 2021,
38. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja w Dolinie Górnego Nurca (PLH200021) (Dz. U. z 2022 r. poz. 251),
39. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112),
40. System Ochrony Przeciwosuwiskowej, geoportal.pgi.gov.pl,
41. Tokajuk J., Filipiuk A., Grabowski J., Załącznik nr 1 do uchwały Rady Gminy Milejczyce Nr XV/74/05 z dnia 29 marca 2005 r., Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Milejczyce, Milejczyce, marzec 2005,
42. Uchwała Nr XXXI/283/2024 z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego Gminy Milejczyce,
43. Usługi przeglądania WMS i WMTS: https://www.geoportal.gov.pl/pl/usluga/uslugi przegladania-wms-i-wmts/,
44. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymywaniu czystości i porządku w gminach,
45. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
46. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
47. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,
48. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
49. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska,
50. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
51. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
52. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze,
53. WODGiK Białystok (licencja nr DGN-IV.7522.6.2026_20_P)
54. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku - https://wuozbialystok.bip.gov.pl/,
55. Zarządzenie Nr 22/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 26 września 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszary Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca (PLH200021) (Dz. U. Woj. Podlas. z 2013 r. poz. 3498).

1.4. Metodyka opracowania

Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w art. 55 ust. 3 wprowadza wymóg prowadzenia monitoringu realizacji postanowień planu miejscowego w zakresie oddziaływania na środowisko. Obowiązujące przepisy nie regulują metod analizy skutków realizacji zapisów planów zagospodarowania przestrzennego ani częstotliwości ich przeprowadzania. Punktem wyjścia do tych analiz może być, opracowywana na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ocena aktualności ustaleń planów. Dokonywana jest ona przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta przynajmniej raz w czasie trwania kadencji rady gminy. Analiza ta dotyczy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, określa, jakie inwestycje zostały dotychczas zrealizowane. Na tej podstawie przeprowadzana jest ocena stopnia realizacji ustaleń planu, co może stanowić odpowiednią podstawę do określenia skutków realizacji postanowień planu na środowisko przyrodnicze. Oceną aktualnego stanu poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego zajmuje się monitoring zapisany w odrębnych aktach prawnych. Częstotliwość i zakres działań monitorujących jest zależna od rodzaju inwestycji, jakie będą zlokalizowane na analizowanym obszarze. W celu określenia skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego na środowisko można odnosić się do wyników monitoringu prowadzonego przez Głównego i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Zestawienia te umożliwiają przeprowadzenie analiz porównujących jakość środowiska przyrodniczego w okresach przed i po wejściu w życie ustaleń zawartych w planie ogólnym. W ramach tego monitoringu ocenie mogą podlegać takie elementy jak:

- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego,
- klimat akustyczny,
- promieniowanie elektromagnetyczne,
- gospodarka odpadami.

Jakość analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska zależy od tego, na ile zgromadzone materiały odnoszą się bezpośrednio do analizowanego obszaru. Optymalna sytuacja miałaby miejsce, gdyby na danym terenie lub w jego bliskim sąsiedztwie znajdowały się punkty pomiarowe, umożliwiające bezpośrednie pozyskiwanie danych o stanie lokalnego środowiska przyrodniczego. Zbieranie danych z państwowego monitoringu środowiska

powinno odbywać się w cyklu rocznym. W ramach monitoringu można również uwzględniać wyniki badań i analiz środowiskowych odnoszących się do analizowanego obszaru, realizowanych w ramach indywidualnych zamówień. Wójt gminy powinien zwracać się do odpowiednich instytucji o przekazanie wyników monitoringu, które te organy pozyskują np. w ramach decyzji dotyczących środowiskowych uwarunkowań. Częstotliwość przeprowadzanych zbiorczych analiz skutków realizacji postanowień planu powinna obejmować okres czteroletni, czyli raz w czasie trwania kadencji rady gminy. Zalecane jest, aby w sposób szczególny monitorowane były takie procesy, jak zmiana jakości poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, zmiana wyposażenia infrastrukturalnego oraz przeobrażania o charakterze społeczno-gospodarczym.

Plan ogólny reguluje rozwiązania funkcjonalno – przestrzenne oraz zasady zagospodarowania, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska. Uwzględnia on istniejące przeznaczenie terenu podlegającego opracowaniu, jak i terenów sąsiednich. Plan ogólny gminy sporządza się dla obszaru całej gminy, a po jego uchwaleniu stanowić będzie akt prawa miejscowego, który będzie uwzględniany przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz będzie stanowił podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Dokument będzie zawierać podstawowe ustalenia, które pozwolą gminie zaplanować zrównoważony i harmonijny rozwój. Plan ogólny ma określić podział obszaru gminy na rozłączne strefy planistyczne oraz wskazać gminne standardy urbanistyczne, w których zostaną określone: profil funkcjonalny strefy oraz wskaźniki urbanistyczne, tj.: maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy i minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto, w planie ogólnym będzie również można określić obszary uzupełnienia zabudowy oraz dodatkowe standardy dostępności infrastruktury społecznej.

1.5. Powiązanie projektu planu ogólnego z innymi dokumentami na tle województwa, powiatu i gminy

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, opracowywane na poziomie gminy, zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j Dz. U. z 2026 r., poz. 538), powinny być spójne z założeniami Planu ogólnego gminy. Plan ten, jako dokument określający lokalną politykę przestrzenną, musi pozostawać w zgodzie z polityką przestrzenną województwa, która z kolei powinna odpowiadać założeniom krajowej polityki przestrzennej. Dzięki wzajemnemu powiązaniu tych

dokumentów, możliwe jest spójne kształtowanie przestrzeni oraz prowadzenie strategicznych inwestycji w skali kraju. Gmina Milejczyce nie posiada obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obecnie opracowywany jest jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządzany na mocy uchwały nr II/19/2024 Rady Gminy Milejczyce z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Milejczyce, w obrębie Rogacze.

Projekt Planu Ogólnego Milejczyce musi przestrzegać założenia aktualnie obowiązujących dokumentów określających kierunki zagospodarowania i ochrony środowiska:

- szczebla wojewódzkiego:
  - **Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030** - stanowi podstawowy dokument określający kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Wśród jej głównych założeń znajdują się działania zmierzające do zachowania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego, racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych oraz wzmacniania odporności regionu na skutki zmian klimatu. Dokument podkreśla znaczenie ochrony różnorodności biologicznej, zachowania ciągłości systemów przyrodniczych oraz wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Istotne znaczenie mają zapisy dotyczące ochrony walorów przyrodniczych województwa, rozwoju infrastruktury technicznej przy jednoczesnym ograniczaniu presji na środowisko oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią,
  - **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego** - określa zasady kształtowania struktury przestrzennej regionu oraz wskazuje obszary wymagające szczególnej ochrony i racjonalnego zagospodarowania. Dokument identyfikuje najważniejsze elementy systemu przyrodniczego województwa, w tym obszary chronione, korytarze ekologiczne, cenne ekosystemy leśne i doliny rzeczne, a także określa kierunki rozwoju infrastruktury transportowej i technicznej. Szczególne znaczenie mają ustalenia dotyczące zachowania ciągłości powiązań przyrodniczych oraz ochrony terenów o wysokich walorach środowiskowych. Dokument wskazuje również konieczność uwzględniania ograniczeń wynikających z występowania obszarów chronionych oraz potrzebę prowadzenia polityki przestrzennej zgodnej z zasadami ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju,
  - **Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku** - określa cele i kierunki działań służących poprawie stanu środowiska oraz ograniczaniu

negatywnych oddziaływań antropogenicznych. Dokument obejmuje zagadnienia związane z ochroną powietrza atmosferycznego, zasobów wodnych, powierzchni ziemi, klimatu akustycznego, różnorodności biologicznej oraz krajobrazu. Istotnym elementem programu są również działania związane z adaptacją do zmian klimatu oraz zwiększaniem efektywności wykorzystania zasobów środowiska. Projekt Planu Ogólnego Gminy Milejczyce powinien uwzględniać cele programu poprzez tworzenie warunków dla ochrony zasobów przyrodniczych, ograniczania emisji zanieczyszczeń oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią.,

- **Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły** - stanowi podstawowy dokument służący realizacji celów Ramowej Dyrektywy Wodnej. Określa on stan jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, identyfikuje zagrożenia dla osiągnięcia dobrego stanu wód oraz wskazuje działania naprawcze i ochronne. Szczególne znaczenie mają wymagania dotyczące niedopuszczania do pogorszenia stanu wód oraz ochrony zasobów wodnych przed presją wynikającą z działalności człowieka. Planowane kierunki zagospodarowania przestrzennego powinny uwzględniać konieczność ochrony cieków wodnych, terenów podmokłych oraz zasobów wód podziemnych, a także zapewniać właściwe warunki gospodarki wodno-ściekowej,
- **Plan zarządzania ryzykiem powodziowym oraz Plan przeciwdziałania skutkom suszy** – dokumenty te stanowią element krajowego systemu zarządzania zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu. Ich celem jest ograniczanie negatywnych skutków występowania ekstremalnych zjawisk hydrologicznych, w tym powodzi i suszy, poprzez odpowiednie działania planistyczne, techniczne i organizacyjne. Realizacja ustaleń planu powinna sprzyjać zwiększaniu odporności przestrzeni gminy na skutki zmian klimatu, w szczególności poprzez ochronę terenów biologicznie czynnych, ograniczanie nadmiernego uszczelniania powierzchni oraz zachowanie cennych ekosystemów związanych z wodami powierzchniowymi.

- szczebla powiatowego:
  - **Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siemiatyckiego na lata 2024 – 2027 z uwzględnieniem perspektywy do 2031 roku** - stanowi podstawowy dokument określający lokalną politykę środowiskową oraz kierunki działań służących zachowaniu i poprawie jakości środowiska na obszarze powiatu. Dokument uwzględnia aktualny stan poszczególnych komponentów środowiska oraz identyfikuje najważniejsze

zagrożenia i wyzwania związane z ich ochroną. Do głównych celów programu należą działania związane z ochroną klimatu i jakości powietrza, racjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi, ochroną powierzchni ziemi i gleb, zachowaniem różnorodności biologicznej oraz ochroną krajobrazu. Istotne miejsce zajmują również zagadnienia związane z adaptacją do zmian klimatu, zwiększaniem retencji wód, ochroną zasobów leśnych oraz ograniczaniem presji antropogenicznej na środowisko. W programie podkreślono znaczenie zachowania walorów przyrodniczych powiatu siemiatyckiego, w tym obszarów objętych ochroną prawną, korytarzy ekologicznych oraz cennych siedlisk przyrodniczych. Wskazano również potrzebę prowadzenia działań mających na celu poprawę efektywności gospodarowania przestrzenią, ograniczanie rozpraszania zabudowy oraz rozwój infrastruktury technicznej w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na środowisko. Dla Programu sporządzono również Prognozę oddziaływania na środowisko, w której oceniono potencjalne skutki realizacji celów i działań przewidzianych w programie oraz ich wpływ na poszczególne komponenty środowiska.

- szczebla gminnego:
  - **Strategia Rozwoju Gminy Milejczyce** – obecnie w trakcie sporządzania. Z uwagi na brak uchwalonego dokumentu strategia nie stanowiła podstawy formalnej do oceny zgodności ustaleń projektu planu, jednak oba opracowania będą docelowo tworzyć spójny system planowania rozwoju lokalnego,
  - **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego** - stanowi podstawowe źródło informacji o uwarunkowaniach przestrzennych, środowiskowych i funkcjonalnych obszaru gminy. Dokument określa dotychczasową politykę przestrzenną gminy oraz wskazuje kierunki zagospodarowania poszczególnych terenów. Projekt Planu Ogólnego uwzględnia rozpoznane w studium uwarunkowania przyrodnicze, społeczne i gospodarcze, dostosowując je do aktualnych wymogów prawnych wynikających z reformy systemu planowania przestrzennego,
  - **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Milejczyce do roku 2022** - stanowił podstawowy dokument określający cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska na obszarze gminy. Dokument obejmował zagadnienia związane z ochroną powietrza atmosferycznego, zasobów wodnych, powierzchni ziemi, przyrody, krajobrazu oraz gospodarki odpadami, a także wskazywał działania służące poprawie jakości poszczególnych komponentów środowiska. Pomimo upływu okresu

obowiązywania programu, zawarte w nim rozpoznanie uwarunkowań środowiskowych oraz zidentyfikowane problemy i kierunki działań pozostają cennym źródłem informacji przy sporządzaniu projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce i niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko,

2. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Milejczyce to jednostka administracyjna, zlokalizowana w południowej części województwa podlaskiego, znajdująca się w granicach powiatu siemiatyckiego na obszarze 15 146 ha (151 km^2). Od północy granicy z gminą Boćki i Kleszczele, od wschodu z gminą Czeremcha, od południa z gminą Nurzec-Stacja, a od zachodu z gminą Dziadkowice i fragmentem gminy Siemiatycze (Rys. 1).

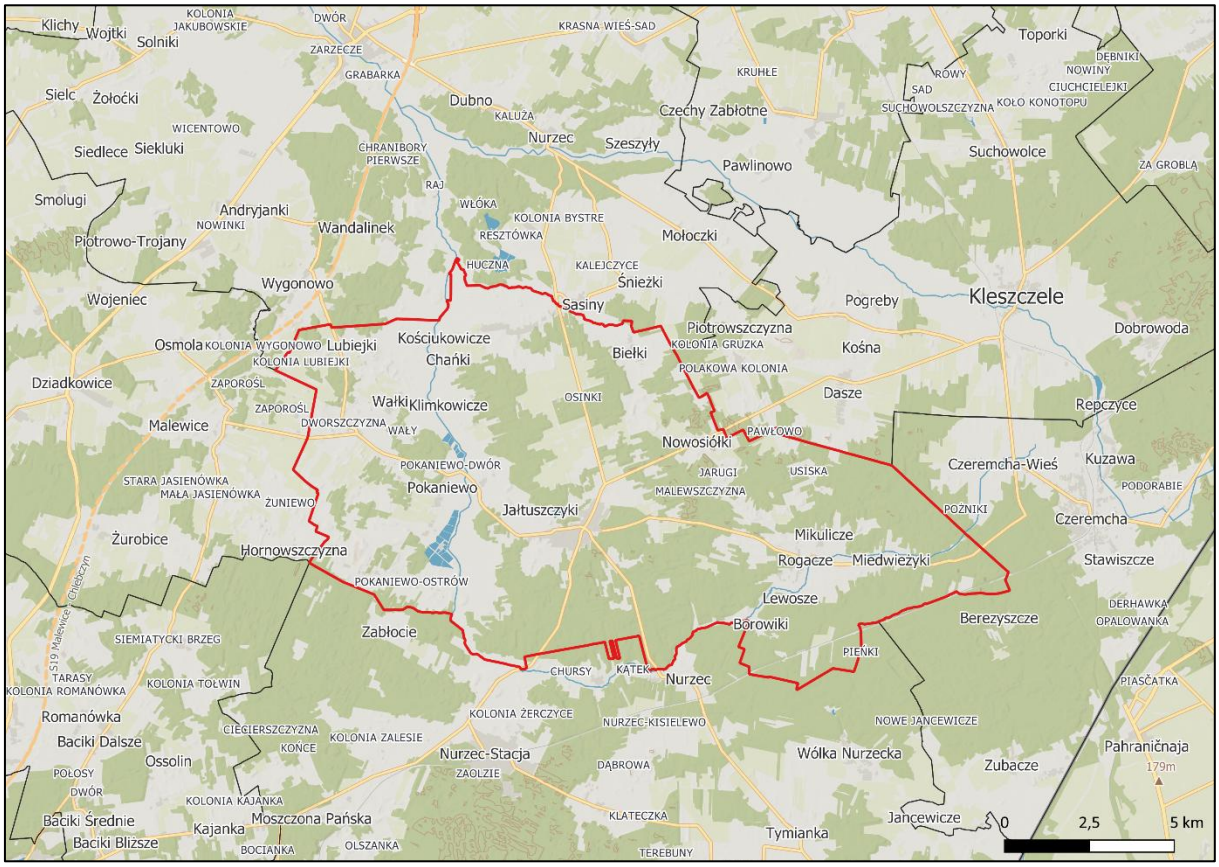

Rys. 1. Położenie gminy Milejczyce na tle sąsiadujących gmin

Źródło: opracowanie własne

W skład gminy wchodzi 18 sołectw: Milejczyce I, Milejczyce II, Rogacze, Miedwieżyki, Mikulicze, Lewosze, Borowiki, Biełki, Sobiatyno, Nowosiółki, Grabarka, Pokaniewo, Pokaniewo Kolonia, Choroszczewo-Kolonia, Wałki, Choroszczewo, Klimkowicze, Kościukowicze (Chańki). Według Raportu o stanie Gminy Milejczyce za rok 2025, zgodnie ze stanem na 31.12.2025 roku, gminę zamieszkuje 1633 osoby, w tym 855 kobiet i 778 mężczyzn. Liczba mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat stale maleje. Do najludniejszej miejscowości na terenie gminy należy miejscowość Milejczyce, gdzie mieszka ponad 41% wszystkich mieszkańców.

Głównym źródłem utrzymania dla większości mieszkańców stanowi rolnictwo, co stanowi o typowo rolniczym charakterze gminy. Struktura działalności podmiotów gospodarczych z terenu gminy jest typowa dla obszarów wiejskich o charakterze rolniczym. Najpopularniejszym obszarem działalności podmiotów gospodarczych w Milejczycach jest budownictwo, handel detaliczny oraz rolnictwo i leśnictwo. Przedsiębiorczość na obszarze gminy jest znacznie słabiej rozwinięta niż na terenie powiatu, województwa, czy kraju. Gospodarka charakteryzuje się niskim stopniem uprzemysłowienia, niewielkim udziałem sektora usług oraz dynamicznym rozwojem bazy turystycznej i agroturystycznej ze względu na wysokie walory turystyczne.

Krajobraz Gminy Milejczyce cechuje się znacznym udziałem terenów o charakterze rolniczym i leśnym oraz stosunkowo niewielkim stopniem przekształceń antropogenicznych. Rzeźba terenu ma charakter lekko falisty, urozmaicony dolinami cieków wodnych, w szczególności rzek Nurczyk i Dziadek oraz ich dopływów. Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski obszar gminy położony jest w obrębie Niżu Wschodnioeuropejskiego, prowincji Niżu Wschodniobałtycko-Białoruskiego, podprowincji Wysoczyzny Podlasko-Białoruskiej, makroregionu Niziny Północnopodlaskiej oraz mezoregionu Wysoczyzny Drohiczyńskiej. Istotnymi elementami krajobrazu są doliny rzeczne oraz lokalne obniżenia terenu, które pełnią funkcje przyrodnicze i krajobrazowe, a także stanowią lokalne ciągi powiązań ekologicznych. Strukturę krajobrazu tworzy mozaika gruntów rolnych, terenów leśnych, łąk i pastwisk oraz rozproszonej zabudowy wiejskiej. Niewielki stopień urbanizacji oraz dominacja funkcji rolniczej sprzyjają zachowaniu tradycyjnego charakteru krajobrazu wiejskiego. W krajobrazie gminy dominują otwarte przestrzenie rolnicze, przeplatane kompleksami leśnymi oraz zadrzewieniami śródpolnymi, które wpływają na jego różnorodność i walory przyrodnicze. W strukturze użytkowania dominują użytki rolne o powierzchni 8074 ha co stanowi 53% ogólnej powierzchni gminy. Grunty leśne zajmują obszar 6801 ha. Wskaźnik lesistości wynosi 44,7% i jest znacznie wyższy od wskaźnika dla woj. podlaskiego, który wynosi 31,3% i dla powiatu siemiatyckiego 35,1%. Lasy gminy Milejczyce należą do Nadleśnictwa Nurzec.

Układ komunikacyjny Gminy Milejczyce opiera się przede wszystkim na drodze wojewódzkiej nr 693, zapewniającej powiązania komunikacyjne z sąsiednimi gminami oraz ośrodkami ponadlokalnymi. Uzupełnienie sieci drogowej stanowią drogi powiatowe (11 dróg) i gminne (o łącznej długości 67,5 km), obsługujące ruch lokalny oraz zapewniające dostępność poszczególnych miejscowości. Przez południowo-wschodnią część gminy przebiega również

linia kolejowa nr 31 relacji Białystok – Bielsk Podlaski – Czeremcha – Siedlce – Lublin, stanowiąca element regionalnego systemu transportowego.

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę realizowane jest za pomocą sieci wodociągowej (o łącznej długości 83,9 km), zasilanej z ujęcia wód podziemnych zlokalizowanego w Milejczycach. Ujęcie to składa się z trzech studni głębinowych i stanowi podstawowe źródło zaopatrzenia gminy w wodę przeznaczoną do spożycia. Stopień zwodociągowania gminy jest wysoki, jednak gospodarka ściekowa opiera się głównie na indywidualnych systemach gromadzenia i oczyszczania ścieków. Gmina nie posiada scentralizowanego systemu kanalizacji, natomiast ścieki odprowadzane są w większości do indywidualnych zbiorników bezodpływowych. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje 835 zbiorników bezodpływowych oraz 159 przydomowych oczyszczalni ścieków. W działaniach inwestycyjnych gminy planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną gmina obsługiwana jest przez stację elektroenergetyczną 110/15 kV zlokalizowaną w Milejczycach, stanowiącą element regionalnego systemu dystrybucji energii. Przez obszar gminy przebiegają również linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, zapewniające powiązania z siecią regionalną i bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej. Infrastrukturę techniczną uzupełniają urządzenia i sieci telekomunikacyjne umożliwiające świadczenie usług łączności elektronicznej na obszarze gminy.

Istniejący system infrastruktury technicznej i komunikacyjnej zapewnia podstawową obsługę mieszkańców oraz stanowi istotny element determinujący kierunki rozwoju przestrzennego gminy. Jednocześnie dalsza rozbudowa i modernizacja infrastruktury, w szczególności w zakresie gospodarki ściekowej, może przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców oraz ograniczenia presji na środowisko.

3. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1. Ukształtowanie powierzchni, budowa geologiczna i zasoby surowców

Obszar Gminy Milejczyce położony jest w obrębie Wysoczyzny Drohiczyńskiej, stanowiącej część Niziny Północnopodlaskiej. Współczesna rzeźba terenu została ukształtowana głównie w wyniku działalności lądolodu zlodowacenia Warty oraz procesów peryglacjalnych i rzecznych zachodzących po jego ustąpieniu. W krajobrazie dominują formy charakterystyczne dla obszarów młodoglacjalnych i staroglacjalnych, w szczególności wysoczyzny morenowe, lokalne wzgórza moren czołowych, równiny sandrowe oraz doliny rzeczne. Istotnym elementem rzeźby terenu są również obniżenia związane z dolinami rzek Nurczyk i Dziadek, którym towarzyszą tarasy rzeczne i obszary podmokłe. Wysokości bezwzględne na terenie gminy mieszczą się w przedziale od około 140 m n.p.m. w obrębie dolin rzecznych do około 190 m n.p.m. na terenach wyniesionych.

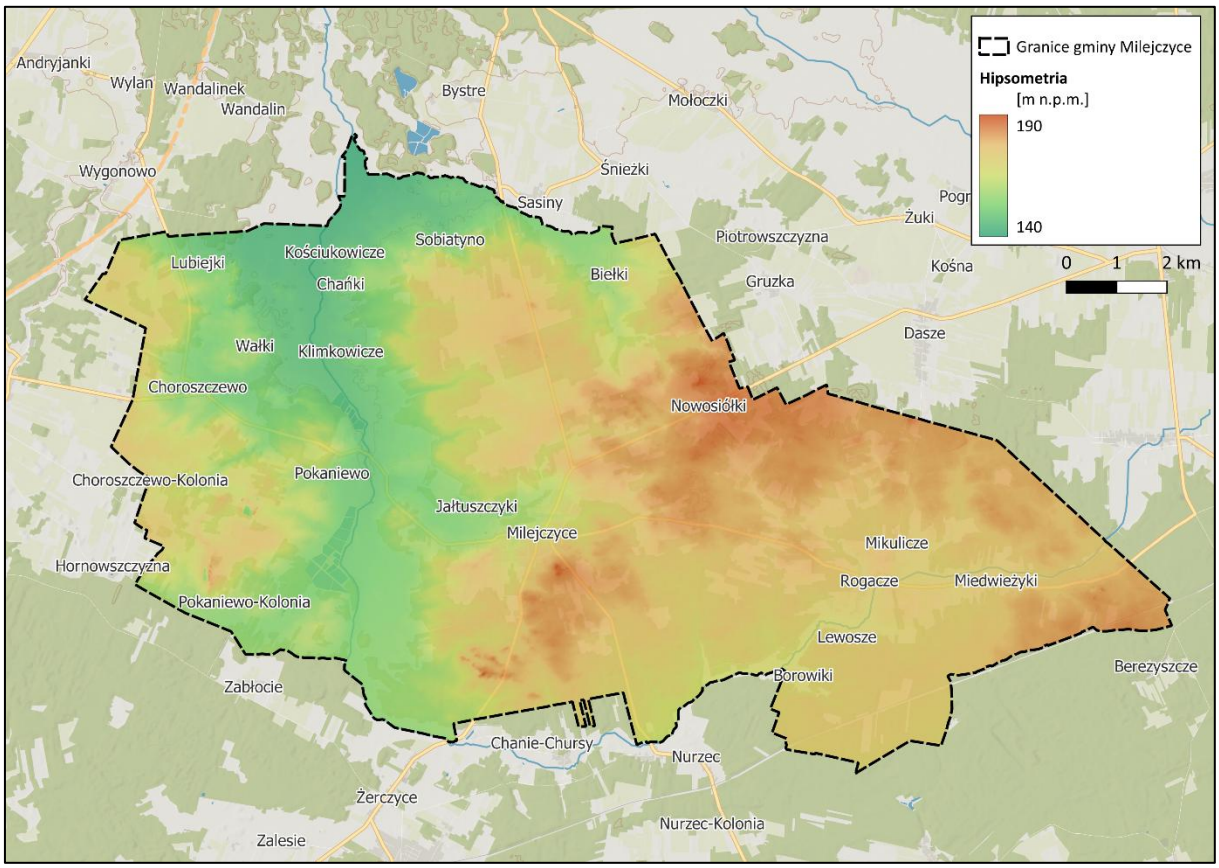

Rys. 2. Hipsometria obszaru gminy Milejczyce

Źródło: opracowanie własne na podstawie Numerycznego Modelu Terenu (NMT)

Budowa geologiczna obszaru związana jest z położeniem gminy w obrębie platformy wschodnioeuropejskiej oraz obniżenia podlaskiego. W podłożu zalegają osady paleogenu i neogenu, jednak zasadnicze znaczenie dla współczesnych warunków środowiskowych mają utwory czwartorzędowe pokrywające całą powierzchnię gminy. Reprezentowane są one przede wszystkim przez gliny zwałowe, piaski i żwiry wodnolodowcowe, osady rzeczne oraz lokalnie torfy i namuły organiczne występujące w dolinach rzecznych i obniżeniach terenu. Miąższość osadów czwartorzędowych jest znaczna i lokalnie przekracza 100 m. Warunki geologiczno-inżynierskie na większości obszaru gminy należy uznać za korzystne lub umiarkowanie korzystne dla rozwoju zabudowy. Dominują grunty piaszczysto-żwirowe pochodzenia wodnolodowcowego oraz gliny zwałowe, charakteryzujące się dobrą nośnością. Ograniczenia dla zagospodarowania występują głównie na terenach dolin rzecznych oraz w obrębie gruntów organicznych, torfowisk i terenów podmokłych, gdzie występują słabe warunki budowlane oraz podwyższony poziom wód gruntowych. Obszary te cechują się większą wrażliwością na przekształcenia antropogeniczne i wymagają szczególnego uwzględnienia w procesie planowania przestrzennego.

Na terenie gminy udokumentowano występowanie złóż kopalin pospolitych, reprezentowanych głównie przez piaski i żwiry. Złoża te koncentrują się przede wszystkim w rejonie miejscowości Pokaniewo i Sobiatyno. Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego na obszarze gminy znajduje się kilkanaście udokumentowanych złóż o różnym stopniu zagospodarowania i rozpoznania. Eksploatacja prowadzona jest metodą odkrywkową, powodując lokalne przekształcenia powierzchni terenu oraz zmiany krajobrazowe ograniczone do obszarów wydobycia. Wśród złóż surowców znajduje się obecnie 16 złóż kopalin, z czego 7 jest zagospodarowanych, 3 są eksploatowane okresowo, 4 są rozpoznane szczegółowo, 1 zostało zaniechane i 1 zostało skreślone z bilansu zasobów. Zgodnie z rejestrem obszarów górniczych, na terenie gminy Milejczyce obecnie występuje 14 funkcjonujących obszarów górniczych. Do zniesionych zalicza się Pokaniewo – Pole I (zniesione 18.10.2002), Pokaniewo II – 73/1 (zniesione 12.04.2013), Pokaniewo IV (zniesione 18.05.2012), Sobiatyno II (zniesione 17.05.2023) oraz Pokaniewo – Pole II (zniesione 24.01.2007).

W związku z występowaniem udokumentowanych złóż kopalin oraz funkcjonowaniem obszarów górniczych należy uwzględniać konieczność ochrony zasobów surowcowych przy kształtowaniu polityki przestrzennej gminy.

Tabela 1. Złoża surowców na terenie gminy Milejczyce

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Data rozpoczęcia eksploatacji	Data zakończenia eksploatacji	Kopalina	Powierzchnia [ha]
1.	Milejczyce IB 2962	złoże skreślone z bilansu zasobów	01.01.1963	31.12.1997	surowce ilaste ceramiki budowlanej	7,5
2.	Pokaniewo KN 6526	złoże zagospodarowane	01.01.1998	-	piaski i żwiry	1,5709
3.	Pokaniewo I KN 8794	złoże zagospodarowane	02.01.2003	-	piaski i żwiry	1,9445
4.	Pokaniewo II KN 9093	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-	piaski i żwiry	1,8230
5.	Pokaniewo II-73/1 KN 9473	złoże eksploatowane okresowo	02.01.2005	-	piaski i żwiry	1,9638
6.	Pokaniewo III KN 14595	eksploatacja złoża zaniechana	02.01.2011	-	piaski i żwiry	1,9260
7.	Pokaniewo IV KN 10431	złoże zagospodarowane	-	-	piaski i żwiry	1,9928
8.	Pokaniewo V KN 15706	złoże zagospodarowane	28.02.2012	-	piaski i żwiry	10,7960
9.	Pokaniewo VI KN 19297	złoże eksploatowane okresowo	-	-	piaski i żwiry	0,6446
10.	Pokaniewo VII KN 19836	złoże zagospodarowane	-	-	piaski i żwiry	1,9351
11.	Pokaniewo VIII KN 20838	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-	piaski i żwiry	0,9968
12.	Pokaniewo IX KN 20930	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-	piaski i żwiry	1,9976
13.	Sobiatyno KN 15573	złoże zagospodarowane	-	-	piaski i żwiry	12,0060

14.	Sobiatyno I KN 17152	złoże zagospodarowane	-	-	piaski i żwiry	1,8572
15.	Sobiatyno II KN 19766	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-	piaski i żwiry	1,9886
16.	Sobiatyno III	złoże eksploatowane okresowo	-	-	piaski i żwiry	1,3023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z https://midas-app.pgi.gov.p

Tabela 2. Obszary górnicze na terenie gminy Milejczyce

L.p.	Nazwa	Status	Data wyznaczenia	Położenie	Złoża
1.	Pokaniewo V	aktualny	28.02.2012	Pokaniewo, dz. 608/2	Pokaniewo V KN 15706
2.	Pokaniewo VI	aktualny	22.05.2019	Pokaniewo, dz. Nr 250/3, 251/6	Pokaniewo VI KN 19297
3.	Pokaniewo	aktualny	27.11.2007	Pokaniewo Kolonia, dz. 74	Pokaniewo KN 6526
4.	Pokaniewo IVA	aktualny	18.05.2012	Pokaniewo, dz. 264/1, 264/2	Pokaniewo IV KN 10431
5.	Sobiatyno I	aktualny	19.08.2014	Sobiatyno, dz. 1539/3, 1539/4, 1539/5	Sobiatyno I KN 17152
6.	Pokaniewo – Pole I	zniesiony [18.10.2002]	02.02.1996	Pokaniewo, dz. 75	Pokaniewo KN 6526
7.	Pokaniewo I	aktualny	02.01.2003	Pokaniewo Kolonia, dz. 75/1	Pokaniewo I KN 8794
8.	Sobiatyno Pole A1	aktualny	22.06.2012	Sobiatyno, dz. 1395, 1397, 1398/1, 1399	Sobiatyno KN 15573
9.	Pokaniewo IX	aktualny	27.01.2025	Pokaniewo, dz. 468	Pokaniewo IX KN 20930
10.	Pokaniewo II – 73/1	zniesiony [12.04.2013]	26.08.2005	Pokaniewo, dz. 73/1	Pokaniewo II-73/1 KN 9473
11.	Sobiatyno III	aktualny	11.08.2020	Sobiatyno, dz. Nr 1410	Sobiatyno III KN 19755
12.	Pokaniewo IV	zniesiony [18.05.2012]	05.04.2006	Pokaniewo, dz. 264/1	Pokaniewo IV KN 10431
13.	Pokaniewo III	aktualny	01.12.2010	Pokaniewo, dz. 262/4, 262/5, 262/6. 261/10, 261/11	Pokaniewo III KN 14595

14.	Pokaniewo II – 73/1 - A	aktualny	12.04.2013	Pokaniewo, dz. 73/1, 73/2	Pokaniewo II-73/1 KN 9473
15.	Sobiatyno II	zniesiony [17.05.2023]	11.08.2020	Sobiatyno, dz. 1472/2	Sobiatyno II KN 19766
16.	Pokaniewo – Pole II	zniesiony [24.01.2007]	02.02.1996	Pokaniewo, dz. 74	Pokaniewo KN 6526
17.	Pokaniewo VII	aktualny	13.11.2020	Pokaniewo Kolonia	Pokaniewo VII KN 19836
18.	Pokaniewo VIII	aktualny	13.06.2023	Pokaniewo, dz. 330/1	Pokaniewo VIII KN 20838
19.	Sobiatyno II	aktualny	17.05.2023	Sobiatyno, dz. 1472/2, 1472/3	Sobiatyno II KN 19766

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z https://midas-app.pgi.gov.p

Ukształtowanie powierzchni terenu, budowa geologiczna oraz występowanie zasobów kopalin stanowią istotne uwarunkowania środowiskowe wpływające na możliwości zagospodarowania przestrzennego gminy. Szczególnego uwzględnienia wymagają obszary dolin rzecznych, tereny podmokłe oraz obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin, które ze względu na swoje właściwości przyrodnicze i gospodarcze mogą podlegać określonym ograniczeniom w zagospodarowaniu.

3.2. Zagrożenie ruchami masowymi

Zgodnie z dostępnymi danymi Państwowego Instytutu Geologicznego oraz rejestrami osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, na obszarze gminy Milejczyce nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi. Ukształtowanie terenu cechuje się niewielkimi deniwelacjami oraz brakiem stromych stoków, które mogłyby sprzyjać rozwojowi procesów osuwiskowych. Dominują tereny wysoczyznowe o łagodnych spadkach, zabudowane głównie z utworów polodowcowych.

W związku z powyższym, zagrożenie ruchami ziemi na terenie gminy Milejczyce należy ocenić jako znikome i niestanowiące istotnego ograniczenia dla zagospodarowania przestrzennego.

3.3. Gleby

Pokrywa glebowa Gminy Milejczyce pozostaje w ścisłym związku z budową geologiczną, rzeźbą terenu oraz warunkami wodnymi. Na obszarze gminy dominują gleby wytworzone z utworów polodowcowych, przede wszystkim piasków, żwirów i glin zwałowych. Pod względem typologicznym największy udział mają gleby brunatne wyługowane oraz gleby

bielicowe i pseudobielicowe. W obniżeniach terenu oraz w dolinach rzecznych występują natomiast gleby murszowo-mineralne, murszowate oraz torfowe związane z terenami podmokłymi. Gleby występujące na terenie gminy charakteryzują się przeważnie średnią lub niską przydatnością rolniczą. W strukturze bonitacyjnej gruntów ornych dominują gleby klas V i VI, natomiast gleby wyższych klas bonitacyjnych występują lokalnie i zajmują niewielkie powierzchnie. Świadczy to o stosunkowo ograniczonych warunkach dla intensywnej produkcji rolnej, przy jednoczesnym znaczeniu rolnictwa jako jednej z podstawowych funkcji przestrzennych gminy.

Znaczną część powierzchni gminy zajmują również gleby leśne oraz gleby związane z użytkami zielonymi, koncentrującymi się głównie w obrębie doliny rzeki Nurczyk i innych obniżeń terenowych. Obszary te pełnią istotne funkcje przyrodnicze, hydrologiczne i krajobrazowe, wpływając na retencję wód oraz zachowanie różnorodności biologicznej. Szczególną rolę odgrywają gleby organiczne, w tym torfowe i murszowe, które charakteryzują się dużą wrażliwością na zmiany stosunków wodnych oraz przekształcenia związane z działalnością człowieka. Stan i właściwości gleb stanowią istotny element funkcjonowania środowiska przyrodniczego gminy. Potencjalne zagrożenia dla pokrywy glebowej związane są przede wszystkim z intensyfikacją użytkowania rolniczego, lokalnymi przekształceniami powierzchni terenu, eksploatacją kopalin oraz procesami odwodnienia terenów podmokłych. Z punktu widzenia planowania przestrzennego szczególnej ochrony wymagają gleby organiczne oraz obszary pełniące funkcje retencyjne i przyrodnicze, natomiast zagospodarowanie nowych terenów powinno uwzględniać konieczność ograniczania trwałego uszczelniania powierzchni biologicznie czynnej.

W skali gminy pokrywa glebowa nie stanowi istotnej bariery dla rozwoju funkcji osadniczych i gospodarczych, jednak lokalnie może wprowadzać ograniczenia wynikające z występowania gruntów organicznych, terenów podmokłych oraz gleb o słabszych warunkach geotechnicznych.

3.4. Wody powierzchniowe

Obszar Gminy Milejczyce położony jest w całości w dorzeczu Wisły, w zlewni rzeki Bug. Sieć hydrograficzną gminy tworzą przede wszystkim rzeki Nurczyk i Dziadek wraz z systemem mniejszych cieków, rowów melioracyjnych oraz lokalnych zbiorników wodnych. Wśród wód stojących występują niewielkie oczka wodne, stawy hodowlane oraz zbiorniki retencyjne. Głównym ciekiem wodnym gminy jest rzeka Nurczyk, stanowiąca prawobrzeżny

dopływ Nurca. Rzeka przepływa przez obszary rolnicze, leśne i łąkowe, odgrywając istotną rolę w kształtowaniu lokalnych stosunków wodnych oraz funkcjonowaniu ekosystemów dolinnych. Istotne znaczenie przyrodnicze posiada również rzeka Dziadek, stanowiąca częściowo północną granicę gminy.

Wody powierzchniowe gminy związane są z czterema Jednolitymi Częściami Wód Powierzchniowych (JCWP): Nurczyk (RW200010267146299), Nurzec do Nurczyka (RW20001526714619), Leśna (RW20001026714649) oraz Pulwa do granicy państwa (RW200010267145471). Największą część obszaru zajmuje JCWP Nurczyk, której zlewnia charakteryzuje się dominacją terenów leśnych i rolniczych przy niewielkim udziale terenów zurbanizowanych.

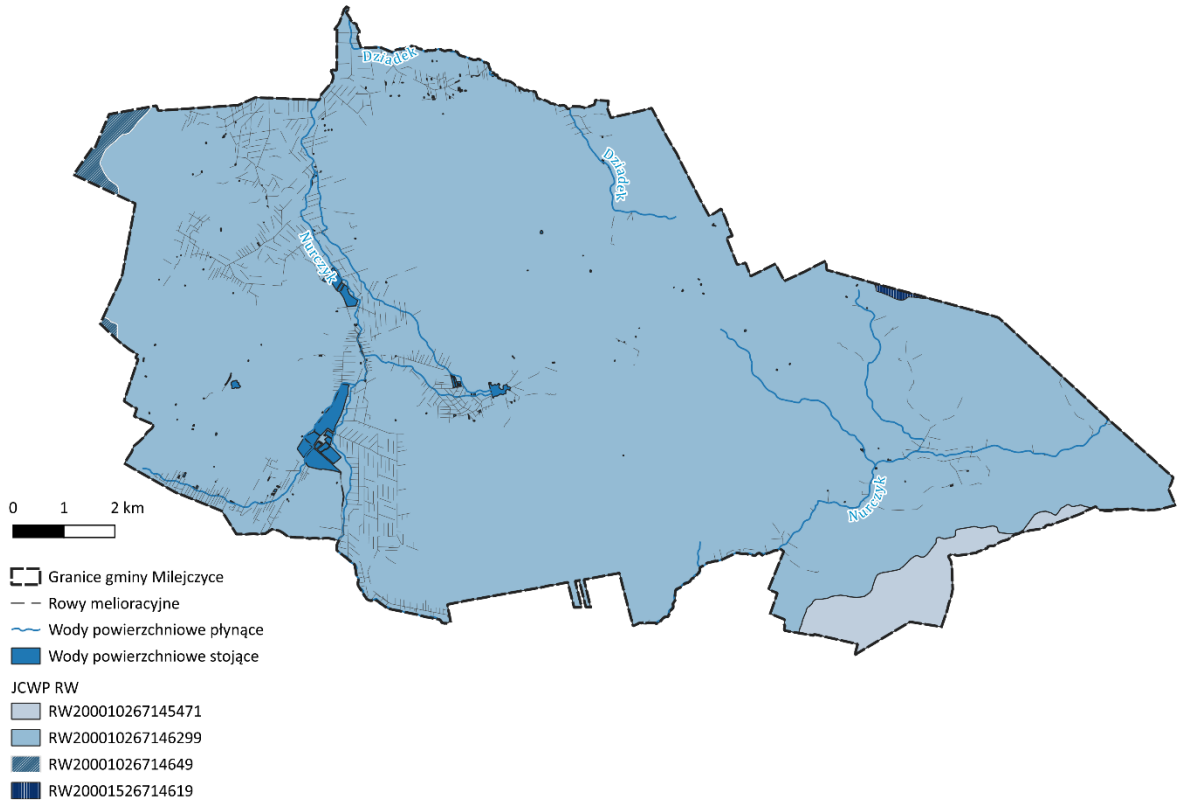

Rys. 3. Sieć hydrograficzna gminy Milejczyce wraz z podziałem na JCWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie

Stan wód powierzchniowych oceniany jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) na podstawie stanu ekologicznego oraz stanu chemicznego poszczególnych JCWP. Analiza danych monitoringowych wskazuje, że wszystkie JCWP obejmujące obszar gminy zostały zakwalifikowane do złego stanu ogólnego wód. Stan ekologiczny oceniany jest najczęściej jako umiarkowany, natomiast w części przypadków nie uzyskano pełnych danych

pozwalających na ocenę stanu chemicznego. Wszystkie JCWP zostały jednocześnie uznane za zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych określonych w planach gospodarowania wodami. Na jakość tych wód wpływają zarówno czynniki naturalne, jak i presje antropogeniczne. Do najważniejszych źródeł oddziaływań należą zanieczyszczenia pochodzące z działalności rolniczej, spływ powierzchniowy z terenów użytkowanych rolniczo, lokalne źródła ścieków bytowych, zmiany hydromorfologiczne cieków oraz funkcjonowanie systemów melioracyjnych. Istotne znaczenie mają również historyczne przekształcenia koryt rzecznych oraz lokalne bariery ograniczające naturalne procesy hydrologiczne. Pomimo złego stanu ogólnego części wód powierzchniowych, doliny rzeczne Nurczyka i Dziadka zachowują istotne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe. Pełnią funkcje korytarzy ekologicznych, obszarów retencji wód oraz siedlisk związanych z ekosystemami wodnymi i wodno-błotnymi. Z punktu widzenia ochrony środowiska oraz planowania przestrzennego, szczególnego znaczenia nabiera zachowanie naturalnych funkcji dolin rzecznych, ograniczenie presji na wody powierzchniowe oraz podejmowanie działań sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla poszczególnych JCWP.

Z wodami powierzchniowymi związane jest bezpośrednio zjawisko powodzi. Powódź rozumiana jest jako czasowe zalanie terenów, na których zwykle w naturalnych warunkach, nie występuje pokrycie wodą. Nienaturalne występowanie wód wiąże się z wezbraniem jej w zbiornikach, morzach, rzekach i kanałach. Zapisy dotyczące ochrony przed powodzią znajdują się w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, w której ustala się cele i zasady ochrony przed powodzią, w tym: tworzenie planów zarządzania ryzykiem powodziowym, map zagrożenia i ryzyka powodziowego. Jednocześnie, na terenie gminy Milejczyce nie stwierdzono występowanie obszarów zagrożonych powodzią. Lokalnie mogą powstawać zagrożenia związane z podnoszeniem się wód gruntowych, powodujące miejscowe zalania (zwłaszcza słabo przepuszczalnych gruntów).

3.5. Wody podziemne

Wody podziemne na terenie gminy Milejczyce związane są głównie z utworami czwartorzędowymi budującymi przypowierzchniową część podłoża geologicznego. Warunki hydrogeologiczne kształtowane są przez występowanie osadów piaszczysto-żwirowych o zróżnicowanej przepuszczalności, które tworzą poziomy wodonośne wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę. Pierwsze zwierciadło wód podziemnych występuje najczęściej na głębokości od 0 do 5 m p.p.t., natomiast na terenach wyniesionych może zalegać na głębokości od około 5 do 20 m p.p.t. Wody ujmowane do celów zaopatrywania ludności

występują zwykle na głębokości od około 20 do 150 m. Cały obszar gminy znajduje się w strefie średniej zasobności wód podziemnych związanych z porowymi formacjami wodonośnymi. Jednocześnie teren gminy położony jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) wymagających szczególnej ochrony. W granicach gminy wyznaczono dwie Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd): GW200055 oraz GW200057. Podstawowym źródłem zaopatrzenia mieszkańców w wodę jest ujęcie wód podziemnych zlokalizowane w Milejczycach, składające się z trzech studni wierconych. Ujęcie to stanowi główny element systemu wodociągowego gminy. Ponadto na terenie gminy zinwentaryzowano szereg otworów hydrogeologicznych wykorzystywanych do rozpoznania warunków hydrogeologicznych oraz zasobów wód podziemnych.

Ocena stanu wód podziemnych prowadzona jest w ramach monitoringu Jednolitych Części Wód Podziemnych. Analizy wykonywane przez Państwową Służbę Hydrologiczną uwzględniają zarówno stan ilościowy, jak i stan chemiczny zasobów wodnych. Wody podziemne występujące na obszarze gminy charakteryzują się stosunkowo dobrą jakością, a ich stan pozostaje pod wpływem niewielkiej presji antropogenicznej wynikającej z dominacji funkcji rolniczej i leśnej oraz ograniczonego stopnia urbanizacji. Jednocześnie zagrożenie dla jakości wód podziemnych mogą stanowić lokalne źródła zanieczyszczeń związane z gospodarką ściekową opartą głównie na indywidualnych zbiornikach bezodpływowych, działalnością rolniczą oraz możliwością infiltracji zanieczyszczeń do płytko zalegających poziomów wodonośnych.

Z punktu widzenia funkcjonowania środowiska przyrodniczego zasoby wód podziemnych pełnią istotną rolę w zaopatrzeniu mieszkańców w wodę oraz w utrzymaniu równowagi hydrologicznej ekosystemów. Szczególnej ochrony wymagają obszary zasilania poziomów wodonośnych oraz tereny, na których występują płytkie wody gruntowe, charakteryzujące się większą podatnością na zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego.

3.6. Warunki klimatyczne i jakość powietrza

Gmina Milejczyce położona jest w północno-wschodniej części Polski, zaliczanej do regionów o stosunkowo chłodnym klimacie. Obszar gminy znajduje się pod wpływem klimatu umiarkowanego przejściowego, kształtowanego zarówno przez masy powietrza oceanicznego napływające z zachodu, jak i kontynentalnego ze wschodu. Skutkuje to znaczną zmiennością warunków pogodowych w ciągu roku oraz stosunkowo dużą amplitudą temperatur powietrza.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7-8°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń, natomiast najwyższe temperatury notowane są w lipcu. Okres wegetacyjny trwa przeciętnie od 200 do 210 dni i należy do krótszych w skali kraju. Roczna suma opadów atmosferycznych kształtuje się na poziomie około 550-650 mm, przy czym największe opady występują w okresie letnim. Pokrywa śnieżna utrzymuje się stosunkowo długo, co jest charakterystyczne dla regionu północno-wschodniej Polski. Lokalne warunki klimatyczne wykazują zróżnicowanie wynikające z ukształtowania terenu, sposobu użytkowania gruntów oraz obecności kompleksów leśnych. Tereny leśne wpływają na ograniczenie prędkości wiatru, zwiększenie wilgotności powietrza oraz łagodzenie dobowych wahań temperatury. Odmiennymi warunkami klimatu lokalnego charakteryzują się doliny rzeczne i obniżenia terenu, gdzie częściej występują mgły, zastoiska chłodnego powietrza oraz podwyższona wilgotność.

Jakość powietrza atmosferycznego na terenie gminy należy ocenić jako stosunkowo dobrą, co związane jest z niewielkim stopniem uprzemysłowienia oraz ograniczoną presją komunikacyjną. Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń są indywidualne systemy grzewcze, lokalny transport drogowy oraz działalność rolnicza. Ze względu na rozproszony charakter zabudowy i znaczny udział terenów leśnych nie obserwuje się istotnych problemów związanych z ponadnormatywnymi stężeniami zanieczyszczeń powietrza.

W kontekście zmian klimatu obszar gminy narażony jest na coraz częstsze występowanie zjawisk ekstremalnych, takich jak długotrwałe okresy suszy, fale upałów, nawalne opady deszczu oraz silne wiatry. Szczególnie wrażliwe na skutki tych zjawisk są ekosystemy dolin rzecznych, tereny podmokłe oraz obszary użytkowane rolniczo. Istotne znaczenie dla ograniczania skutków zmian klimatu mają tereny leśne, zadrzewienia śródpolne oraz obszary o wysokim udziale powierzchni biologicznie czynnej, które wspomagają retencję wód i stabilizują lokalne warunki klimatyczne.

Warunki klimatyczne gminy należy uznać za korzystne dla funkcjonowania ekosystemów oraz rozwoju podstawowych funkcji gospodarczych. Jednocześnie planowanie przestrzenne powinno uwzględniać potrzebę adaptacji do zmian klimatu, w szczególności poprzez ochronę terenów zieleni, ograniczanie nadmiernego uszczelniania powierzchni oraz zachowanie naturalnych obszarów retencyjnych.

3.7. Zagrożenie suszą

Obszar gminy Milejczyce, podobnie jak pozostałe części województwa podlaskiego, podlega wpływowi obserwowanych zmian klimatu, przejawiających się między innymi wzrostem częstotliwości i długości okresów bezopadowych oraz występowaniem susz atmosferycznych, rolniczych i hydrologicznych. Szczególnie narażone na skutki suszy są tereny użytkowane rolniczo, które stanowią dominującą formę zagospodarowania przestrzennego gminy. Występowaniu zjawisk suszy sprzyja znaczny udział gleb lekkich, piaszczystych oraz ograniczona zdolność retencyjna części obszaru gminy. Skutki suszy mogą przejawiać się obniżeniem poziomu wód gruntowych, zmniejszeniem przepływów w ciekach wodno-błotnych oraz ograniczeniem produktywności rolniczej.

zgodnie z danymi PGW Wody Polskie, opublikowanymi za pośrednictwem portalu gov.pl – obszar gminy Milejczyce w 71,6% zaliczony został do terenów silnie zagrożonych suszą, przy czym zagrożenie to dotyczy głównie północnej i zachodniej części gminy. Pozostałe 28,3% powierzchni gminy sklasyfikowano jako umiarkowanie zagrożone suszą.

Szczególne znaczenie dla ograniczenia skutków suszy posiadają doliny rzeczne, tereny podmokłe, kompleksy leśne oraz obszary o wysokim udziale powierzchni biologicznie czynnej, które pełnią funkcje retencyjne i wspomagają magazynowanie wody w środowisku. Z punktu widzenia planowania przestrzennego istotne jest zachowanie i wzmacnianie naturalnych zdolności retencyjnych środowiska oraz ograniczanie działań prowadzących do nadmiernego uszczelniania powierzchni i przyspieszonego odpływu wód opadowych.

3.8. Flora i fauna

Według regionalizacji geobotanicznej Polski, opracowanej przez J.M. Matuszkiewicza z 2008 r., gmina Milejczyce znajduje się w jednostce nazywanej Dział Północny Mazursko Białoruski, Krainie Północnopodlaskiej, Podkrainie Białowieskiej, Okręgu Siemiatycko-Brańskim i Podokręgu Mielczyckim.

Szata roślinna gminy Milejczyce charakteryzuje się znacznym stopniem naturalności oraz dużym zróżnicowaniem siedliskowym, wynikającym z mozaikowego układu terenów leśnych, rolniczych, łąkowych i wodno-błotnych. Dominującym elementem krajobrazu przyrodniczego są rozległe kompleksy leśne zajmujące znaczną część powierzchni gminy. Obszar ten związany jest z żyznymi siedliskami leśnymi, których drzewostany tworzą m.in. gatunki liściaste takie jak dąb, grab, lipa, brzoza i klon. Tworzą one zbiorowiska grądów o bardzo bogatej warstwie runa z wieloma chronionymi gatunkami roślin. Drzewostany iglaste

Nadleśnictwa Nurzec zajmują łącznie prawie 73% powierzchni, cenne liściaste 13%, natomiast pozostałe gatunki liściaste 14%. Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany jest sosna (69,4% powierzchni), dąb (17,1%) i brzoza (6,9%), pozostałe gatunki stanowią niespełna 7% powierzchni. Istotnym elementem lokalnej różnorodności biologicznej są również zbiorowiska nieleśne, reprezentowane przez łąki, pastwiska, zarośla, roślinność szuwarową oraz roślinność wodną występującą w obrębie cieków i niewielkich zbiorników wodnych. Szczególne znaczenie przyrodnicze posiadają doliny rzek Nurczyk i Dziadek, gdzie zachowały się siedliska związane z ekosystemami wodnymi i wodno-błotnymi. Obszary te pełnią ważne funkcje ekologiczne, wpływając na zachowanie ciągłości przestrzennej siedlisk oraz umożliwiając migrację organizmów.

Fauna gminy jest typowa dla obszarów leśno-rolniczych północno-wschodniej Polski i charakteryzuje się znaczną różnorodnością gatunkową. W kompleksach leśnych występują liczne gatunki ssaków, w tym jeleń, sarna, dzik, lis, borsuk oraz wiele gatunków drobnych ssaków. Teren gminy stanowi również miejsce bytowania dużych ssaków związanych z rozległymi kompleksami leśnymi regionu. Doliny rzeczne, tereny podmokłe oraz zbiorniki wodne stwarzają korzystne warunki występowania płazów, gadów oraz licznych gatunków bezkręgowców. Bogactwo to reprezentowane jest również przez awifaunę. Mozaika siedlisk leśnych, łąkowych i wodno-błotnych sprzyja występowaniu wielu gatunków ptaków związanych zarówno z ekosystemami leśnymi, jak i otwartym krajobrazem rolniczym. Szczególnie cenne przyrodniczo są tereny dolin rzecznych oraz kompleksów leśnych, które pełnią funkcję miejsc lęgowych, żerowisk oraz tras migracyjnych dla wielu gatunków ptaków.

Największą wartością przyrodniczą gminy jest zachowanie stosunkowo dużych powierzchni siedlisk o niewielkim stopniu przekształcenia antropogenicznego oraz występowanie powiązanych przestrzennie kompleksów leśnych i dolin rzecznych. Elementy te tworzą lokalny system ekologiczny zapewniający możliwość migracji organizmów oraz utrzymania różnorodności biologicznej. Potencjalne zagrożenia dla flory i fauny związane są przede wszystkim z fragmentacją siedlisk, zmianami stosunków wodnych, presją inwestycyjną oraz przekształceniami terenów otwartych i podmokłych. Z punktu widzenia funkcjonowania środowiska przyrodniczego szczególnego znaczenia nabierają tereny leśne, doliny rzeczne, obszary podmokłe oraz zadrzewienia śródpolnego, które stanowią podstawę lokalnego systemu przyrodniczego i warunkują zachowanie wysokiej różnorodności biologicznej na obszarze gminy.

3.9. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny gminy kształtowany jest przede wszystkim przez źródła hałasu komunikacyjnego, w mniejszym stopniu przez działalność gospodarczą oraz rolniczą. Ze względu na wiejski charakter gminy, niewielką gęstość zaludnienia oraz ograniczony stopień urbanizacji, poziom hałasu środowiskowego na większości obszaru utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie. Głównym źródłem hałasu komunikacyjnego jest ruch pojazdów odbywający się drogą wojewódzką nr 693, stanowiącą podstawowy element układu transportowego gminy. Lokalne oddziaływania akustyczne związane są również z funkcjonowaniem sieci dróg powiatowych i gminnych, jednak ze względu na stosunkowo niewielkie natężenie ruchu ich wpływ na klimat akustyczny jest ograniczony. Źródłem okresowych oddziaływań akustycznych jest także przebiegająca przez południowo-wschodnią część gminy linia kolejowa nr 31. Hałas kolejowy ma charakter lokalny i występuje głównie w sąsiedztwie linii kolejowej. Na obszarze gminy nie występują znaczne źródła hałasu przemysłowego. Lokalne uciążliwości akustyczne mogą być związane z funkcjonowaniem obiektów usługowych, działalnością produkcyjną o niewielkiej skali oraz pracami prowadzonymi w gospodarstwach rolnych. W przypadku terenów rolniczych okresowe wzrosty poziomu hałasu występują głównie podczas wykonywania prac polowych z wykorzystaniem maszyn rolniczych.

Istotny wpływ na kształtowanie warunków akustycznych mają również rozległe kompleksy leśne występujące na terenie gminy. Tereny te pełnią funkcję naturalnych barier ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu oraz wpływają na poprawę warunków akustycznych w swoim otoczeniu. Korzystnie na klimat akustyczny oddziałuje także rozproszony charakter zabudowy oraz brak dużych ośrodków przemysłowych i komunikacyjnych.

Na podstawie dostępnych danych oraz charakteru zagospodarowania przestrzennego można stwierdzić, że klimat akustyczny gminy należy ocenić jako korzystny. Potencjalne przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu mogą występować lokalnie w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych, jednak nie mają charakteru obszarowego. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne jest zachowanie odpowiednich odległości pomiędzy terenami przeznaczonymi pod funkcję chronione akustycznie a głównymi źródłami hałasu oraz uwzględnienie wymogów ochrony przed hałasem w procesie planowania przestrzennego.

3.10. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne występujące w środowisku związane jest przede wszystkim z funkcjonowaniem infrastruktury elektroenergetycznej oraz telekomunikacyjnej. Na terenie gminy Milejczyce źródłami pól elektromagnetycznych są głównie napowietrzne linie elektromagnetyczne wysokiego i średniego napięcia, stacja elektromagnetyczna 110/15 kV zlokalizowana w Milejczycach, a także stacje bazowe telefonii komórkowej i inne urządzenia radiokomunikacyjne.

Przez obszar gminy przebiegają linie elektromagnetyczne wysokiego napięcia 110 kV stanowiące element regionalnego systemu przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonuje infrastruktura telekomunikacyjna zapewniająca dostęp do usług telefonii komórkowej i transmisji danych. Zgodnie z dostępnymi danymi na obszarze gminy zlokalizowanych jest kilka obiektów telekomunikacyjnych stanowiących potencjalne źródło pól elektromagnetycznych. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych prowadzona w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wskazuje, że na terenach wiejskich województwa podlaskiego nie stwierdza się przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych określonych w obowiązujących przepisach. Ze względu na niski stopień urbanizacji, niewielką koncentrację źródeł emisji oraz rozproszony charakter zabudowy należy uznać, że również na terenie gminy Milejczyce oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko i zdrowie mieszkańców ma charakter lokalny i ograniczony.

Potencjalne oddziaływania związane z promieniowaniem elektromagnetycznym koncentrują się przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie linii elektromagnetycznych oraz urządzeń nadawczo-odbiorczych. W celu ograniczenia możliwości występowania konfliktów przestrzennych przy lokalizacji nowej zabudowy należy uwzględniać obowiązujące przepisy dotyczące ochrony przed polami elektromagnetycznymi oraz wymagane strefy techniczne związane z funkcjonowaniem infrastruktury elektroenergetycznej. Biorąc więc pod uwagę charakter zagospodarowania przestrzennego oraz rozmieszczenie źródeł emisji, promieniowanie elektromagnetyczne nie stanowi obecnie istotnego problemu środowiskowego na obszarze gminy. Jednocześnie dalszy rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej i elektroenergetycznej powinien być realizowany z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska oraz zdrowia ludzi.

3.11. Korytarze ekologiczne i powiązania przyrodnicze

Obszar gminy Milejczyce charakteryzuje się stosunkowo dobrze zachowaną strukturą przyrodniczą, umożliwiającą zachowanie ciągłości powiązań ekologicznych pomiędzy poszczególnymi siedliskami. Istotną rolę w funkcjonowaniu lokalnego systemu przyrodniczego odgrywają kompleksy leśne, doliny rzeczne oraz tereny łąkowe i podmokłe, które tworzą sieć powiązań umożliwiających migrację organizmów oraz wymianę materiału genetycznego pomiędzy populacjami.

Korytarze ekologiczne stanowią istotny element systemu przyrodniczego, umożliwiający przemieszczanie się organizmów pomiędzy siedliskami oraz zachowanie ciągłości procesów ekologicznych. Ich funkcjonowanie ma szczególne znaczenie w warunkach postępującej fragmentacji środowiska, gdyż umożliwia wymianę materiału genetycznego pomiędzy populacjami, ogranicza ryzyko ich izolacji oraz sprzyja zachowaniu różnorodności biologicznej.

Zgodnie z „Mapą korytarzy ekologicznych 2012" przez obszar gminy Milejczyce przebiegają następujące korytarze ekologiczne:

- Puszcza Białowieska – Lasy Mielnickie (GKPnC-2B),
- Lasy Mielnickie – Puszcza Biała (GKPnC-1A),
- Dolina Górnego Nurca (KPnC-1B).

Ponadto zgodnie z „Mapą korytarzy ekologicznych 2005" oraz Programem Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku przez teren gminy Milejczyce przebiegają:

- Puszcza Biała – Puszcza Białowieska (GKPnC-1A),
- Dolina Narwi – Puszcza Mielnicka Zachodnia (KPn-23E).

Przebieg wskazanych korytarzy ekologicznych związany jest przede wszystkim z kompleksami leśnymi oraz dolinami rzecznymi występującymi na terenie gminy i w jej otoczeniu. Szczególną rolę odgrywają rozległe kompleksy leśne zlokalizowane w południowej i wschodniej części gminy, a także doliny rzek Nurczyk i Dziadek, które pełnią funkcję lokalnych ciągów ekologicznych wspomagających migrację gatunków oraz zachowanie ciągłości siedlisk.

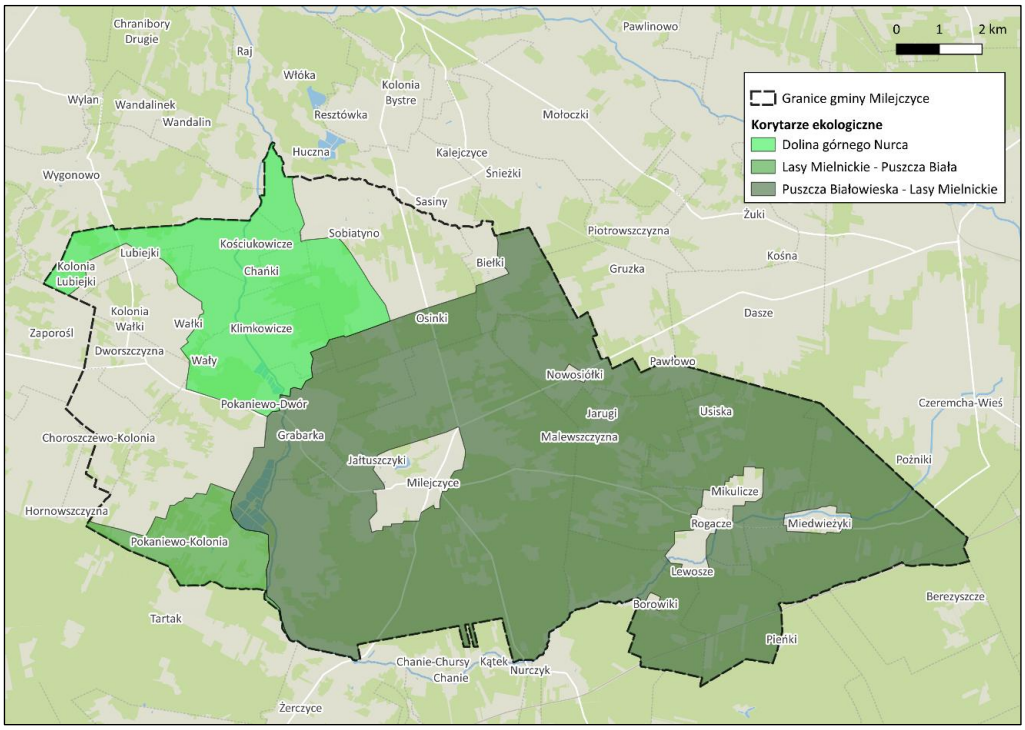

Rys. 4. Rozmieszczenie korytarzy ekologicznych 2012 na terenie gminy Milejczyce

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://mapa.korytarze.pl/

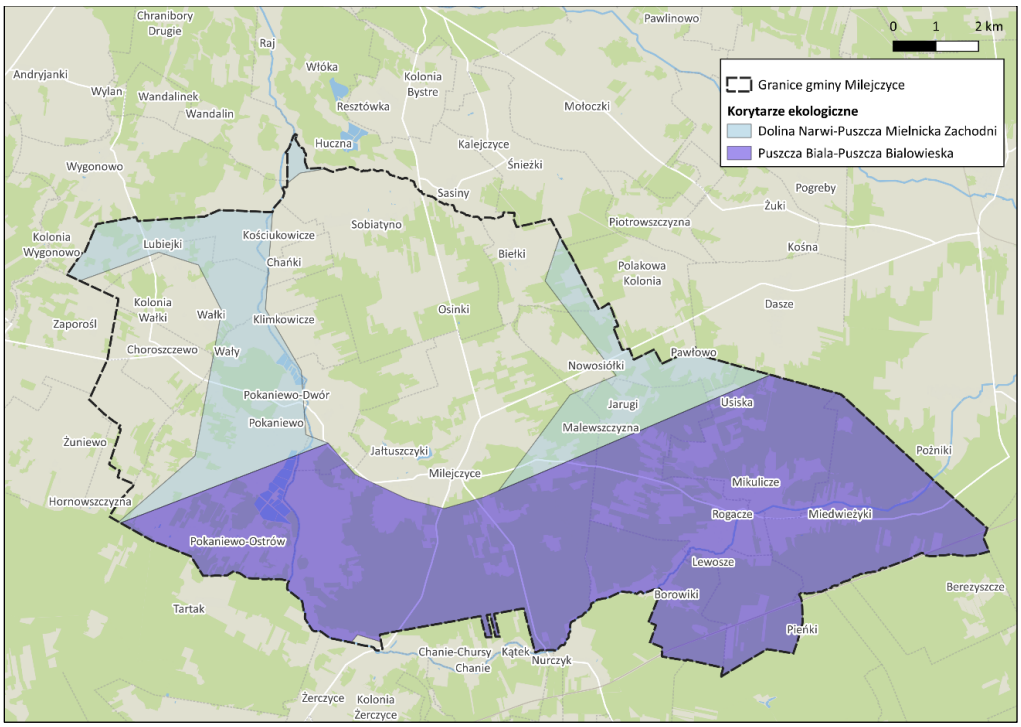

Rys. 5. Rozmieszczenie korytarzy ekologicznych 2005 na terenie gminy Milejczyce

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://mapa.korytarze.pl/

Korytarze ekologiczne umożliwiają przemieszczanie się wielu gatunków zwierząt zarówno ze środowiskiem leśnym, jak i terenami otwartymi oraz wodno-błotnymi. Pełnią również funkcję łączników pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo w skali regionalnej

i ponadregionalnej, przyczyniając się do zachowania spójności przestrzennej systemu przyrodniczego województwa podlaskiego. Do głównych zagrożeń dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych należą przede wszystkim fragmentacja siedlisk związana z rozwojem zabudowy, rozbudową infrastruktury komunikacyjnej, przekształceniami terenów podmokłych oraz ograniczeniem powierzchni zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. Z punktu widzenia projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce szczególne zaczenie ma zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej korytarzy ekologicznych oraz ograniczanie działań mogących prowadzić do powstawania barier migracyjnych dla organizmów.

3.12. Istniejące problemy i zagrożenia środowiska

Na podstawie analizy stanu środowiska przyrodniczego gminy Milejczyce zidentyfikowano następujące problemy i zagrożenia środowiskowe:

- **Niezadowalający stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)**, dla których stwierdzono zły stan ogólny oraz zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- **Brak scentralizowanego systemu kanalizacji sanitarnej,** skutkujący dominacją indywidualnych zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, co może stanowić potencjalne zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- **Presja rolnicza na środowisko**, związana przede wszystkim ze stosowaniem nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz możliwością występowania spływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- **Przekształcenia stosunków wodnych**, wynikające z funkcjonowania systemów melioracyjnych oraz historycznych działań odwadniających, mogące wpływać na ograniczenie retencji naturalnej i pogarszanie warunków siedliskowych terenów podmokłych,
- **Podatność gleb organicznych i terenów podmokłych na degradację**, szczególnie w przypadku zmian stosunków lub przeznaczenia tych terenów pod nowe funkcje użytkowe,
- **Lokalne przekształcenia powierzchni terenu związane z eksploatacją kopalin**, powodujące zmiany rzeźby terenu oraz czasowe przekształcenia krajobrazu,

- **Możliwość fragmentacji siedlisk i ograniczania drożności korytarzy ekologicznych,** związana z rozwojem zabudowy oraz infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- **Występowanie zagrożeń związanych ze zmianami klimatu**, obejmujących przede wszystkim wzrost częstotliwości okresów suszy, występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz zwiększone ryzyko lokalnych podtopień po intensywnych opadach,
- **Emisja zanieczyszczeń do powietrza pochodząca z indywidualnych źródeł ciepła,** szczególnie w sezonie grzewczym, charakterystyczna dla terenów o rozproszonej zabudowie wiejskiej,
- **Lokalne oddziaływania akustyczne związane z funkcjonowaniem drogi wojewódzkiej nr 693 oraz linii kolejowej nr 31,** mające jednak ograniczony zasięg przestrzenny,
- **Potencjalna presja inwestycyjna na tereny cenne przyrodniczo**, w szczególności doliny rzeczne, tereny podmokłe oraz obszary pełniące funkcje ekologiczne.

W skali całej gminy nie stwierdza się występowania poważnych lub ponadregionalnych zagrożeń środowiskowych. Najistotniejsze problemy dotyczą ochrony zasobów wodnych, zachowania ciągłości systemu przyrodniczego oraz przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Ich uwzględnienie w procesie planowania przestrzennego jest istotnym warunkiem zachowania wysokich walorów środowiskowych gminy Milejczyce.

4. FORMY OCHRONY PRZYRODY I ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

4.1 Formy ochrony przyrody

Ochrona przyrody stanowi jeden z podstawowych elementów polityki ochrony środowiska, którego celem jest zachowanie, zrównoważone użytkowanie oraz odnawianie zasobów, tworów i składników przyrody. Zasady funkcjonowania systemu ochrony przyrody w Polsce określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zgodnie z którą ochrona przyrody realizowana jest m.in. poprzez ustanawianie obszarowych i indywidualnych form ochrony przyrody.

Zgodnie z art. 6 ww. ustawy formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Na terenie gminy Milejczyce występują wybrane formy ochrony przyrody, obejmujące obszar Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca (PLH200021), użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody. Ponadto na obszarze gminy występują gatunki roślin, zwierząt i grzybów objęte ochroną gatunkową. Formy te pełnią istotną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej, ochronie cennych siedlisk przyrodniczych oraz utrzymaniu ciągłości powiązań ekologicznych w skali lokalnej i regionalnej.

4.1.1 Obszar Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca (PLH200021)

Obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca ustanowiony został na podstawie przepisów Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG. Obszar wyznaczony został w celu zachowania cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt o znaczeniu wspólnotowym. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym ustanawiającym obszar jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja w Dolinie Górnego Nurca (PLH200021) (PLH200021) (Dz. U. z 2022 r. poz. 251). Cały obszar zajmuje powierzchnię 5524 ha. W granicach gminy Milejczyce obejmuje niewielki, północny fragment o powierzchni ok. 1 ha.

Obszar ten obejmuje dolinę górnego biegu rzeki Nurzec wraz z przyległymi terenami podmokłymi, łąkami, torfowiskami oraz fragmentami lasów. Jest to jeden z najlepiej zachowanych kompleksów siedlisk dolin rzecznych w północno-wschodniej Polsce. Szczególną wartość przyrodniczą stanowi mozaika ekosystemów wodnych, wodno-błotnych,

łąkowych i leśnych, warunkująca występowanie licznych gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000.

Przedmiotami ochrony w obszarze są zarówno siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, jak i gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II tej dyrektywy. Do najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego należą siedliska torfowiskowe, łąki świeże i wilgotne, zbiorowiska szuwarowe oraz siedliska związane z dolinami rzecznymi. Obszar pełni również istotną funkcję jako miejsce bytowania i migracji wielu gatunków ssaków, ptaków, płazów i bezkręgowców związanych z ekosystemami wodnymi i wodno-błotnymi. Zgodnie z ww. Rozporządzeniem przedmiotem ochrony obszaru są siedliska przyrodnicze o numerach: 4030, 6120, 6230, 6510 i 7230 oraz gatunki zwierząt innych niż ptaki: bóbr europejski, czerwończyk fioletek, czerwończyk nieparek, koza złotawa, kumak nizinny, przeplatka aurinia, szlaczkoń szafraniec, wydra, zlotka większa.

Dla wskazanego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych, określających działania niezbędne do zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotem ochrony. Dokument ten identyfikuje również istniejące oraz potencjalne zagrożenia dla integralności obszaru, związane m.in. ze zmianami stosunków wodnych, zarastaniem siedlisk otwartych, presją rolniczą oraz możliwością przekształceń przestrzennych wpływających na funkcjonowanie ekosystemów dolinnych. Analiza dokumentacji planu zadań ochronnych dla obszaru wykazała, że na terenie gminy nie występują siedliska przyrodnicze ani stanowiska gatunków stanowiących przedmioty ochrony tego obszaru Natura 2000. Główne przedmioty ochrony oraz najcenniejsze elementy przyrodnicze związane z ostoją zlokalizowane są poza granicami administracyjnymi gminy. W związku z tym znaczenie obszaru Natura 2000 w skali lokalnej jest ograniczone, jednak przy sporządzaniu dokumentów planistycznych należy uwzględniać konieczność zachowania integralności i spójności sieci Natura 2000 oraz unikać działań mogących pośrednio oddziaływać na cele ochrony obszaru.

Z uwagi na marginalny udział powierzchni obszaru Natura 2000 w granicach gminy Milejczyce oraz brak zidentyfikowanych przedmiotów ochrony na jej terenie, ryzyko wystąpienia znaczących oddziaływań na cele i przedmioty ochrony należy ocenić jako niewielkie.

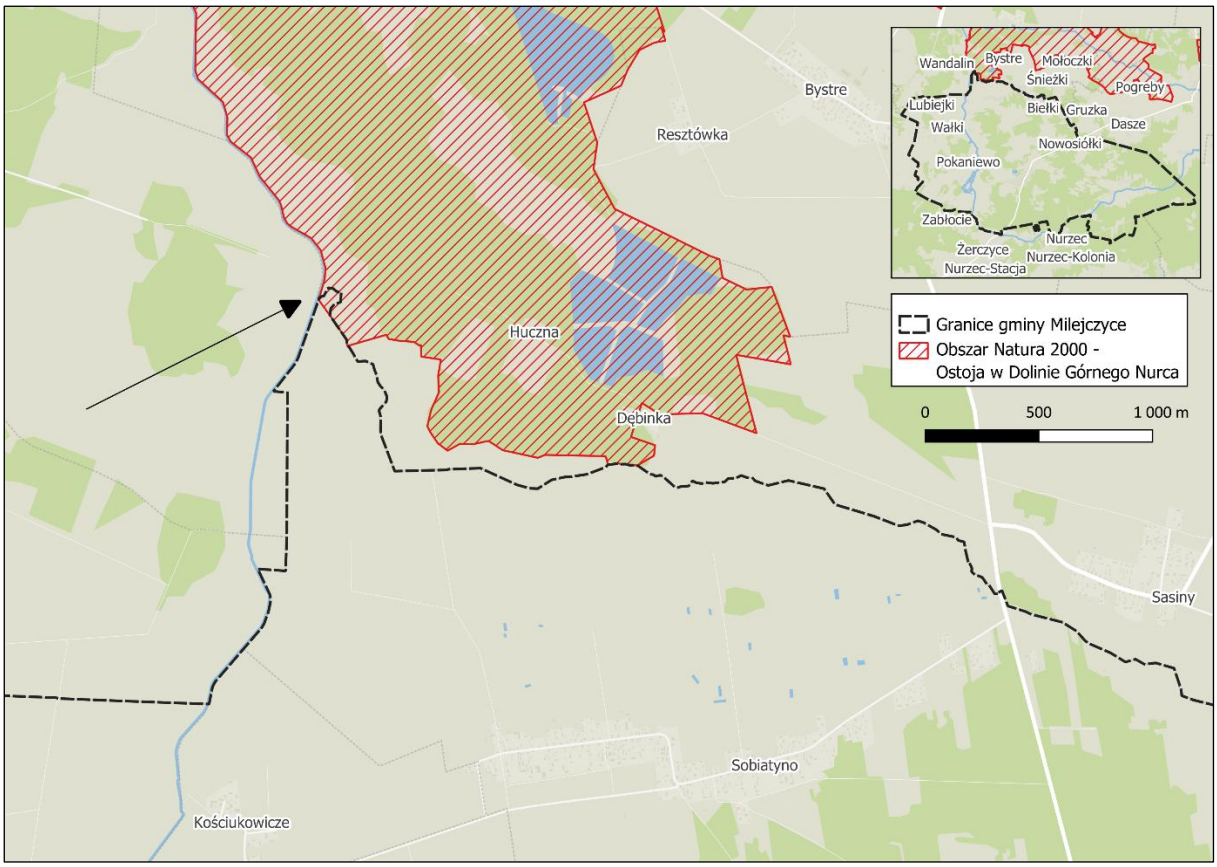

Rys. 6. Położenie Obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca na tle gminy Milejczyce

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

4.1.2. Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne stanowią jedną z form ochrony przyrody określonych w art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Obejmują zasługujące a ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, w szczególności naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie gminy Milejczyce ustanowiono 16 użytków ekologicznych, zlokalizowanych głównie na gruntach leśnych. Zostały utworzone dnia 27.12.1997 r. za sprawą Rozporządzenia Nr 9/97 Wojewody Białostockiego z dn. 04.12.1997 w sprawie uznania za użytki ekologiczne ekosystemów bagiennych i oczek wodnych i objęcia ich ochroną (Dz. Urz. Woj. Białos. z dn. 12.12.1997 Nr 24 poz. 116). Aktualnym aktem prawnym dla wszystkich użytków jest Rozporządzenie Nr 19/01 Wojewody Podlaskiego z dn. 16.07.2001 w sprawie uznania ekosystemów bagiennych i oczek wodnych za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Podlas. z dn. 18.07.2001 Nr 24 poz. 391). Na terenie gminy Milejczyce obejmują one przede wszystkim

obszary bagienne, które pełnią istotną funkcję w zachowaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Użytki ekologiczne stanowią ważne miejsca bytowania wielu gatunków roślin i zwierząt oraz przyczyniają się do zachowania naturalnych procesów ekologicznych zachodzących w środowisku leśnym i wodno-błotnym. Szczególne znaczenie przyrodnicze posiadają użytki związane z siedliskami heterogenicznymi, które pełnią funkcje retencyjne, wpływają na stabilizację lokalnych stosunków wodnych oraz stanowią miejsca występowania charakterystycznej flory i fauny terenów podmokłych. Obiekty te zwiększają również odporność ekosystemów na skutki zmian klimatu, w tym okresy suszy i ekstremalne zjawiska pogodowe.

Rozmieszczenie użytków ekologicznych na terenie gminy sprzyja zachowaniu lokalnych powiązań ekologicznych pomiędzy kompleksami leśnymi oraz innymi cennymi przyrodniczo obszarami. Z uwagi na niewielką powierzchnię poszczególnych obiektów są one szczególnie wrażliwe na zmiany stosunków wodnych, przekształcenia siedlisk oraz presję antropogeniczną. Szczegółowy wykaz użytków ekologicznych występujących na terenie Gminy Milejczyce przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3. Użytki ekologiczne na terenie gminy Milejczyce

L.p.	Rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
1.	bagno	0,72	Mikulicze, dz. nr 48
2.	bagno	0,6	Mikulicze, dz. nr 19/2
3.	bagno	1,01	Mikulicze, dz. nr 538/3, 538/2
4.	bagno	0,42	Mikulicze, dz. nr 538/4
5.	bagno	0,28	Mikulicze, dz. nr 538/2
6.	bagno	0,37	Mikulicze, dz. nr 13/22
7.	bagno	0,25	Mikulicze, dz. nr 13/23
8.	bagno	0,58	Rogacze, dz. nr 640
9.	bagno	0,47	Rogacze, dz. nr 9/12
10.	bagno	0,32	Mikulicze, dz. nr 209/3
11.	bagno	10,58	Miedwieżyki, dz. nr 531, 535
12.	bagno	0,38	Miedwieżyki, dz. nr 532
13.	bagno	2,09	Miedwieżyki, dz. nr 536
14.	bagno	0,37	Miedwieżyki, dz. nr 533
15.	bagno	0,5	Milejczyce, dz. Nr 1907/2
16.	bagno	0,9	Milejczyce, dz. Nr 1908

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/

Użytki ekologiczne występujące na terenie gminy Milejczyce stanowią istotny element lokalnego systemu przyrodniczego. W procesie planowania przestrzennego należy uwzględniać konieczność zachowania ich integralności oraz ograniczania działań mogących prowadzić do pogorszenia stanu chronionych ekosystemów.

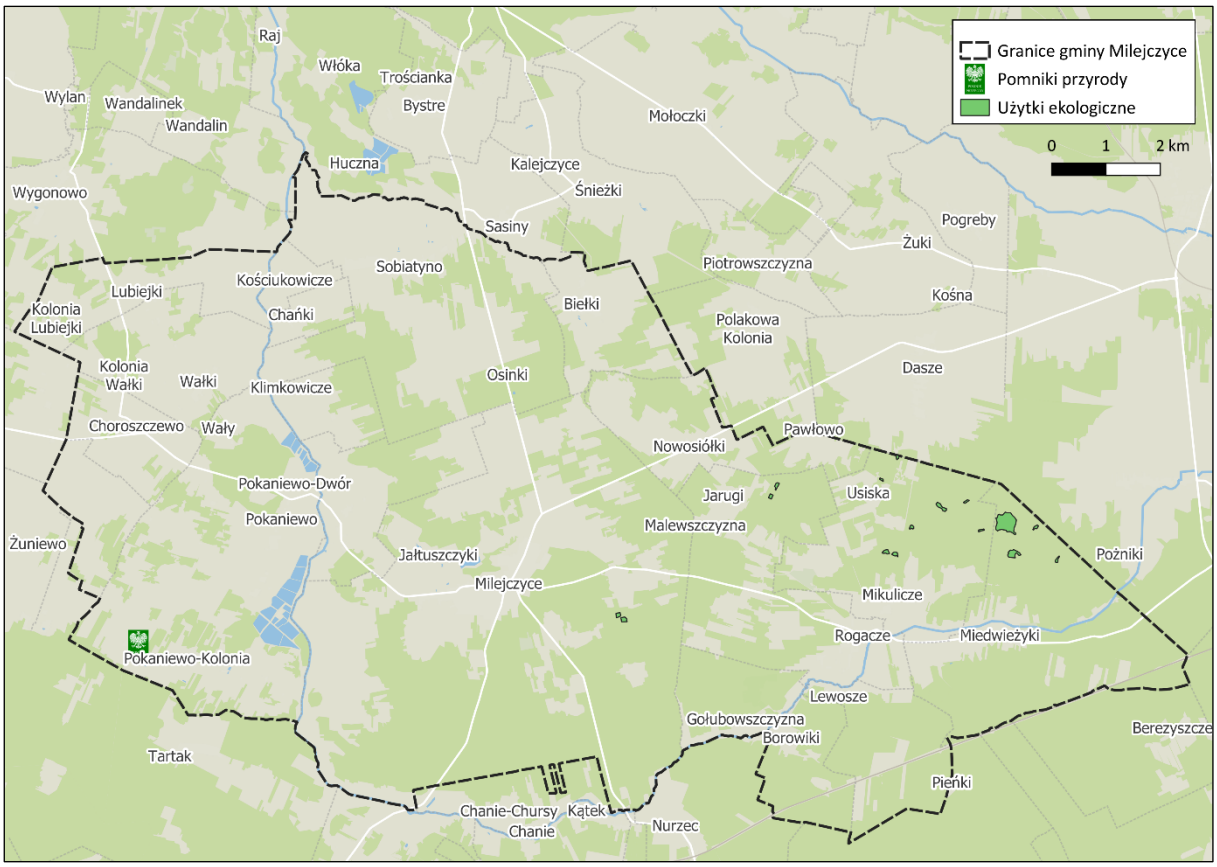

Rys. 7. Rozmieszczenie użytków ekologicznych i pomników przyrody na terenie gminy Milejczyce

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

4.1.3. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody stanowią jedną z indywidualnych form ochrony przyrody, ustanawianą w celu zachowania pojedynczych tworów przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupień, wyróżniających się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi, historycznymi lub krajobrazowymi. Zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ochroną w formie pomnika przyrody mogą zostać objęte między innymi okazałych rozmiarów drzewa, krzewy, źródła, wodospady, skałki, głazy narzutowe czy jaskinie.

Na terenie gminy Milejczyce znajduje się wyłącznie jeden pomnik przyrody objęty ochroną na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Przedmiotem tej ochrony jest drzewo gatunku Dąb szypułkowy - Quercus robur o wysokości 21 m, pierśnicy 135 cm i obwodzie 424

cm. Ustanowiony został 02.12.1996 r. za sprawą Rozporządzenia Nr 10/96 Wojewody Białostockiego z dn. 29.11.1996 r. w sprawie uznania niektórych tworów przyrody za pomniki przyrody i objęcia ich ochroną (Dz. Urz. Woj. Biało. z dn. 02.12.1996 r., Nr 38, poz. 137). Drzewo to zlokalizowane jest w miejscowości Pokaniewo-Kolonia. Obiekt ten stanowi element lokalnego dziedzictwa przyrodniczego oraz pełni istotną funkcję w zachowaniu różnorodności biologicznej, będąc miejscem bytowania wielu gatunków organizmów związanych ze starymi drzewami.

Z punktu widzenia projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce istotne jest zachowanie pomnika przyrody wraz z jego otoczeniem oraz uwzględnianie ograniczeń wynikających z przepisów dotyczących ochrony przyrody. Działania mogące negatywnie wpływać na stan zdrowotny drzewa lub prowadzić do pogorszenia warunków jego funkcjonowania powinny podlegać szczególnej kontroli.

4.2 Formy ochrony środowiska kulturowego

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 483) obiekty posiadające charakter zabytkowy mogą być objęte wymienionymi w ustawie formami ochrony zabytków poprzez wpis do rejestru zabytków, który prowadzi wojewódzki konserwator zabytków lub ewidencji dóbr kultury, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego, a także ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalanego przez Radę Gminy.

Na terenie gminy Milejczyce występuje znaczna ilość zabytków, które nie są objęte żadną formą ochrony, ale mają walory budownictwa XIX i początku XX wieku. Jest to głównie oryginalna drewniana architektura jak domu i zagrody, stodoły i spichlerze w Milejczycach, Biełkach, Sobiatynie, Mikulicach i innych miejscowościach. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku (na stan z dnia 10 grudnia 2025 r.), na terenie gminy Milejczyce do rejestru zabytków nieruchomych województwa podlaskiego wpisanych zostało 10 zabytków.

Dokładny opis zabytków nieruchomych województwa podlaskiego na terenie gminy Milejczyce przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Wykaz zabytków nieruchomych województwa podlaskiego na terenie gminy Milejczyce

Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Lokalizacja	Nr rej.
Milejczyce	Rozplanowanie przestrzenne: - układ przestrzenny miejscowości; - teren placyku wokół cerkwi parafialnej p.w. Św. Barbary z 1900 r. przy ul. Januszkiewicza; - teren dawnego cmentarza żydowskiego	XVI-XX w.	Miejscowość Milejczyce	A-576 z 24.06.1986
	kościół par. p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika (drewniany)	2 poł. XVII w.	ul. Kościelna 1	98 z 20.12.1957
	dzwonnica drewniana			99 z 07.01.1958
	cerkiew par. p.w. św. Barbary (drewniana)	XIX/XX w.	ul. św. Barbary 26	497 z 26.03.1980
	cerkiew cmentarna p.w. św. Mikołaja Cudotwórcy (drewniana)	XIX w.	ul. Parkowa (teren cmentarza)	496 z 26.03.1980
	budynek d. bóżnicy wraz z gruntem w granicach działki 664	1927 r.	ul. Parkowa 1	A-135 z 10.05.1994
Rogacze	cerkiew par. p.w. Narodzenia NMP (drewniana) wraz z otoczeniem stanowiącym obszar cmentarza przycerkiewnego	XVIII w.	Rogacze 16	A-235 z 16.06.2009
Sobiatyno	cerkiew prawosławna cmentarna p.w. Opieki Matki Bożej (drewniana) wraz z terenem cmentarza i kamiennym murem stanowiącym ogrodzenie cmentarza	XVII/XVIII w.	Sobiatyno 57	A-109 z 08.08.1972

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z WUOZ w Białymstoku, Wojewódzka ewidencja zabytków nieruchomych, https://wuozbialystok.bip.gov.pl/rejestry-ewidencje-archiwa/rejestr-a-wykaz-zabytkow-nieruchomych-wojewodztwa-podlaskiego.html [stan na 13 maja 2026]

W przypadku ewidencji zabytków, gmina Milejczyce posiada 30 zabytków wpisanych do ewidencji zabytków nieruchomych województwa podlaskiego. Spis tych zabytków przedstawia tabela poniżej. Według ewidencji prowadzonej przez NID – Narodowy Instytut Dziedzictwa, zabytków wpisanych do ewidencji zabytków na terenie gminy jest 39 we wsiach Rogacze, Milejczyce, Pokaniewo, Wałki, Chańki, Sobiatyno i Biełki.

Tabela 5. Wykaz zabytków na terenie gminy Milejczyce zawartych w wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych

L.p.	Nazwa	Nr ewidencyjny	Nr rej.	Data wyłączenia z rej.	Adres/ miejscowość
1.	Cmentarz parafii prawosławnej p.w. Przemienienia Pańskiego w Sasinach	4575	-	-	Biełki
2.	układ przestrzenny miejscowości i teren placyku wokół cerkwi parafialnej p.w. św. Barbary	4576	A-576 (d 560) zdn.24.06.1986r. i z dn.25.05.1994 r.	-	Milejczyce
3.	kościół orientowany drewniany - parafialny p.w. św. Stanisława Biskupa	4577	98 z dn. 30.12.1957 r.	-	Milejczyce
4.	wolnostojąca dwukondygnacyjna dzwonnica drewniana przy kościele p.w. św. Stanisława Bpa	4578	99 z dn. 7.01.1958 r.	-	Milejczyce
5.	cmentarz przykościelny parafii p.w. św. Stanisława Biskupa	4579	-	-	Milejczyce
6.	cerkiew parafialna p.w. św. Barbary	4580	497 z dn. 26.03.1980 r.	-	Milejczyce
7.	cmentarz przycerkiewny p.w. św. Barbary	4581	tożsamy z terenem placyku wokół cerkwi parafialnej p.w. św. Barbary, A-576 (d 560)	-	Milejczyce

8.	cerkiew prawosławna cmentarna p.w. św. Mikołaja	4582	496 z dn. 26.03.1980 r.	-	Milejczyce
9.	d. bożnica, ob.. Gminny Ośrodek Kultury	4583	A-135 (d. 786) z dn. 10.05.1994 r.	-	ul. Borowika nr 1, ob.. Parkowa nr 1 Milejczyce
10.	cmentarz parafialny p.w. św. Stanisława Bpa Męczennika	4584	-	-	Milejczyce
11.	cmentarz parafii prawosławnej p.w. św. Mikołaja	4585	-	-	Milejczyce
12.	cmentarz wielowyznaniowy (ekumeniczny)	4586	-	-	Milejczyce
13.	teren dawnego cmentarza żydowskiego	4587	560 z dn. 24.06.1986 i z dn. 25.05.1994 r.	-	Milejczyce
14.	cmentarz żołnierzy armii radzieckiej	4588	-	-	Milejczyce
15.	chałupa nr 12	4589	-	24.01.2017	ul. Św. Barbary nr 12 Milejczyce
16.	chałupa nr 10	4590	-	-	ul. Mała nr 10 Milejczyce
17.	stodoła	4591	-	21.12.2016	ul. Zabłocka nr 50 Milejczyce
18.	chałupa nr 50	4592	-	-	ul. Zabłocka nr 50 Milejczyce

19.	zespół dworsko-ogrodowy	4593	-	-	Pokaniewo
20.	gorzelnia w zespole	4594	-	17.02.2014	Pokaniewo
21.	komin w zespole	4595	-	17.02.2014	Pokaniewo
22.	park dworski	4596	-	-	Pokaniewo
23.	cerkiew prawosławna parafialna p.w. Narodzenia NMP z otoczeniem w granicach dz. Nr 160	4597	A-235 z dn. 16.06.2009 r.	-	Rogacze
24.	cerkiew prawosławna parafialna p.w. Narodzenia NMP z otoczeniem w granicach dz. Nr 160	4598	-	-	Rogacze
25.	cmentarz prawosławny par. p.w. Narodzenia NMP	4599	A-235 z dn. 16.06.2009 r.	-	Rogacze
26.	cerkiew prawosławna cmentarna p.w. Św. Piotra i Pawła	4600	A-109 (d. 337) z dn. 8.08.1972	-	Sobiatyno
27.	cerkiew prawosławna filialna p.w. Opieki Matki Bożej	4601	A-109 (d. 337) z dn. 8.08.1972	-	Sobiatyno
28.	cmentarz parafii prawosławnej p.w. Przemienienia Pańskiego w Sasinach	4602	A-109 z dn. 8.08.1972	-	Sobiatyno
29.	ogrodzenie cmentarza prawosławnego	4603	A-109 z dn. 8.08.1972	-	Sobiatyno
30.	park dworski	4604	-	-	Wałki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z WUOZ w Białymstoku, Wojewódzka ewidencja zabytków nieruchomych, https://wuozbialystok.bip.gov.pl/rejestry-ewidencje-archiwa/wojewodzka-ewidencja-zabytkow.html [stan na 21 maja 2026]

Wśród zabytków archeologicznych, zgodnie z wykazem zabytków archeologicznych województwa podlaskiego wpisanych do rejestru, na terenie gminy Milejczyce znalazł się jeden obiekt – kurhan Nr. Rej. 210/A, dec. Nr 670-1/39/75 z dn. 09.12.1975 r. Jest to grób o nieznanej chronologii we wsi Milejczyce. Pozostałe stanowiska archeologiczne nie wpisane do rejestru zabytków są objęte obserwacją archeologiczną, wszelka działalność inwestycyjna na tym terenie powinna być prowadzona pod nadzorem archeologiczno - konserwatorskim. W przypadku stwierdzenia reliktów archeologicznych prace należy przerwać, a teren udostępnić do badań archeologicznych. W ewidencji zabytków archeologicznych, zgodnie z danymi NID na terenie gminy Milejczyce znajdują się 24 takie obiekty we wsiach Pokaniewo, Klimkowicze, Wałki, Chańki, Kościukowicze, Lubiejki, Sobiatyno i Biełki.

Ponadto istotne z punktu widzenia infrastruktury kultury, istotne są znajdujące się na terenie gminy Milejczyce ośrodki kultury, do których należą: Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna w Milejczycach, Świetlica Wiejska w Milejczycach (wraz z siłownią), Świetlica Wiejska w Pokaniewie oraz pozostałe świetlice w Rogaczach, Sobiatynie, Miedwieżykach i Mikulicach. Obiekty te zapewniają możliwość spędzania wolnego czasu, rekreację oraz integrują lokalną społeczność.

5. OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA ŚRODOWISKO

5.1. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu

5.1.1 Cel opracowania projektu planu ogólnego

Plan ogólny jest obligatoryjnym dokumentem planowania przestrzennego sporządzanym dla całego obszaru gminy, który zgodnie z reformą systemu planowania przestrzennego zastępuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W odróżnieniu od swojego poprzednika, plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego. Oznacza to, że jego ustalenia będą miały moc wiążącą zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ). Co istotne, decyzje WZ będą mogły być wydawane jedynie na terenach wyznaczonych w planie ogólnym. Takie rozwiązanie pozwoli gminom w większym stopniu kontrolować rozwój zabudowy oraz kształtowanie jej ładu przestrzennego.

Zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538) w planie ogólnym określa się strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne odpowiednie do specyfiki miejsca. Ponadto można określać obszar uzupełnienia zabudowy oraz obszar zabudowy śródmiejskiej. Zgodnie z art. 13e ust. 2 w gminnym katalogu stref planistycznych określa się:

1) profil funkcjonalny stref planistycznych,
2) wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy - w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–7,
3) wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej - w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–10, niemniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2.

5.1.2 Ustalenia przyjęte w projekcie planu ogólnego

W projekcie planu ogólnego gminy Milejczyce ustalono następujące strefy planistyczne, które definiują przeznaczenie i sposób zagospodarowania przestrzeni na terenie całej gminy:

a) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
b) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
c) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
d) SU – strefa usługowa,
e) SP – strefa gospodarcza,
f) SR – strefa produkcji rolniczej,
g) SI – strefa infrastrukturalna,
h) SN – strefa zieleni i rekreacji,
i) SC – strefa cmentarzy,
j) SG – strefa górnictwa,
k) SO – strefa otwarta,
l) SK – strefa komunikacyjna.

a) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW)

Liczba: 4

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy: teren wód (wyłącznie dla 3SW)

Zakres parametrów planistycznych:

strefa	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SW	0,6 - 0,8	50-60%	9 - 15 m	30%

b) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)

Liczba: 98

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy: teren lasu, teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren wód (dla poszczególnych stref).

Zakres parametrów planistycznych:

strefa	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SJ	0,2 - 0,6	20-60%	9 - 15 m	30-60%

c) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ)

Liczba: 158

Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy: teren biogazowni (21SZ, 72SZ, 95SZ), teren lasu, teren usług, teren wód (dla poszczególnych stref)

Zakres parametrów planistycznych:

strefa	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SZ	0,2 - 0,8	10-60%	7 - 15 m	30% (50% dla 130SZ)

d) strefa usługowa (SU)

Liczba: 31

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy: teren lasu (6SU, 22SU, 23SU, 26SU, 30SU), teren wód (23SU, 26SU), teren składów i magazynów (16SU, 23SU), teren elektrowni słonecznej (23SU), teren zieleni naturalnej (23SU, 5SU).

Zakres parametrów planistycznych:

strefa	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SU	0,2 - 0,8	20-60%	9- 25 m	30-60%

e) strefa gospodarcza (SP)

Liczba: 2

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy: teren usług (1SP)

Zakres parametrów planistycznych:

strefa	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SP	0,8	60%	15 m	20%

f) strefa produkcji rolniczej (SR)

Liczba: 153

Profil podstawowy: teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy:, teren lasu, teren wód, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej (dla poszczególnych stref), teren rolnictwa z zakazem zabudowy (wszystkie z wyłączeniem 43SR, 46SR, 103SR, 104SR, 112SR), teren elektrowni słonecznej (83SR, 85SR)

Zakres parametrów planistycznych:

strefa	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SR	0,5 (0,1 dla 83SR, 85SR)	50% (10% dla 83SR, 85SR)	15 m (9 m dla 83SR, 85SR)	30%

g) strefa infrastrukturalna (SI)

Liczba: 5

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogródków działkowych

Profil dodatkowy: teren zieleni urządzonej (2SI, 3SI, 4SI)

Zakres parametrów planistycznych:

strefa	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SI	brak	brak	brak	20%

h) strefa zieleni i rekreacji (SN)

Liczba: 20

Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren zieleni naturalnej, teren usług gastronomii, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren usług edukacji, teren usług nauki, teren usług turystyki, teren lasu (dla poszczególnych stref)

Zakres parametrów planistycznych:

strefa	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SN	brak	brak	brak	50%

i) strefa cmentarzy (SC)

Liczba: 7

Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy: teren lasu (1SC, 5SC), teren usług kultu religijnego (5SC)

Zakres parametrów planistycznych:

strefa	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SC	brak	brak	brak	30%

j) strefa górnictwa (SG)

Liczba: 20

Profil podstawowy: teren górnictwa i wydobycia, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy: teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej (dla wszystkich stref), teren usług handlu (dla 7SG), teren lasu (dla wszystkich oprócz 13SG), teren wód (dla 7SG).

Zakres parametrów planistycznych: brak

1SG – użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

2SG – użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

3SG – obszar górniczy Sobiatyno Pole A1,

4SG – obszar górniczy Sobiatyno II i Sobiatyno III,

5SG – użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

6SG – użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

7SG – obszar górniczy Sobiatyno I,

8SG – użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

9SG - użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

10SG - użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

11SG - użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

12SG – obszar górniczy Pokaniewo VII,

13SG – teren obszarów górniczych: Pokaniewo III, Pokaniewo IVA, Pokaniewo V,

14SG – obszar górniczy Pokaniewo VIIII,

15SG – teren obszarów górniczych: Pokaniewo, Pokaniewo I, Pokaniewo II - 73/1 – A, Pokaniewo VI, Pokaniewo IX,

16SG – użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

17SG - użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

18SG - użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

19SG - użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

20SG - użytki kopalne (nieudokumentowane złoża kopalne),

k) strefa otwarta (SO)

Liczba: 62

Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

Profil dodatkowy: teren zieleni urządzonej (dla wszystkich stref oprócz 26SO), teren biogazowni (26SO), teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej (dla poszczególnych stref)

Zakres parametrów planistycznych: brak

l) strefa komunikacyjna (SK)

Liczba: 10

Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunika

Profil dodatkowy: teren drogi zbiorczej (dla wszystkich stref oprócz 7SK i 10SK)

Zakres parametrów planistycznych: brak

Przyjęte założenia przy wyznaczaniu stref planistycznych uwzględniały zarówno lokalne potrzeby, jak i potencjał przestrzeni, co pozwoliło na wyznaczenie stref optymalnych dla realizacji długoterminowej wizji rozwoju gminy. W projekcie planu ogólnego wyznaczono również obszar uzupełnienia zabudowy, zgodny z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym (Dz.U. poz. 729 z 2024 r.). Obejmuje on 66 obszarów o łącznej powierzchni 154,76 ha, co stanowi około 1,00 % powierzchni całej gminy.

5.2. Przewidywane oddziaływania planu ogólnego

5.2.1. Oddziaływania na formy ochrony przyrody

Ocena oddziaływania projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce na formy ochrony przyrody została przeprowadzona w oparciu o analizę ustaleń planu, charakter wyznaczonych stref planistycznych oraz rozmieszczenie obszarów i obiektów objętych ochroną przyrodniczą. Szczególną uwagę zwrócono na możliwość wystąpienia oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych i długoterminowych, które mogłyby prowadzić do pogorszenia stanu chronionych siedlisk, gatunków lub innych elementów środowiska objętych ochroną prawną.

Na terenie analizowanej gminy występują formy ochrony przyrody ustanowiona na podstawie ustawy o ochronie przyrody, obejmujące:

- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca (PLH200021)

Niewielki jego fragment zlokalizowany jest w północnej części gminy, w granicach strefy 1SO. W profilu podstawowym strefy dopuszczono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym przewidziano możliwość realizacji terenów zieleni urządzonej. Ze względu na zachowanie otwartego charakteru strefy oraz brak możliwości lokalizacji funkcji mogących powodować znaczącą presję inwestycyjną, nie przewiduje się wystąpienia istotnych negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000. W związku z powyższym ustalenia projektu planu ogólnego należy ocenić jako neutralne względem celów ochrony i integralności obszaru Natura 2000. Ustalenia planu nie stanowią zagrożenia dla określonych działań ochronnych,

ustanowionych za sprawą Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 20 czerwca 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca PLH200021,

- użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne występujące na terenie Gminy Milejczyce zlokalizowane są w granicach stref 43SO i 46SO, należących do strefy otwartej. Ustalenia obowiązujące dla tych terenów sprzyjają zachowaniu istniejących walorów przyrodniczych poprzez utrzymanie dominującej funkcji przyrodniczej i ograniczenie możliwości lokalizacji nowej zabudowy. W związku z charakterem wyznaczonych stref nie przewiduje się wystąpienia negatywnych oddziaływań na użytki ekologiczne. Potencjalne oddziaływania związane z realizacją dopuszczonych funkcji należy ocenić jako neutralne lub lokalnie pozytywne, zwłaszcza w przypadku działań związanych z utrzymaniem terenów zieleni oraz zachowaniem powierzchni biologicznie czynnej,

- pomnik przyrody

Pomnik przyrody w postaci dębu szypułkowego zlokalizowany jest w rejonie miejscowości Pokaniewo, na granicy strefy 15SG (strefa górnictwa). Analiza przebiegu granic stref planistycznych wykazała, że drzewo nie znajduje się w granicach udokumentowanego złoża kopalin ani obszaru górniczego, a tym samym nie jest objęte bezpośrednim oddziaływaniem związanym z potencjalną eksploatacją surowców. W związku z zachowaniem odpowiedniego oddalenia od terenów przeznaczonych pod działalność wydobywczą nie przewiduje się wystąpienia bezpośrednich negatywnych oddziaływań na stan zdrowotny oraz walory przyrodnicze pomnika przyrody. Ustalenia projektu planu ogólnego nie naruszają warunków jego ochrony, wobec czego oddziaływanie na tę formę ochrony przyrody należy ocenić jako neutralne.

Analiza rozmieszczenia form ochrony przyrody względem wyznaczonych stref planistycznych wskazuje, że projekt Planu Ogólnego Gminy Milejczyce nie powoduje bezpośrednich konfliktów przestrzennych z obszarem Natura 2000, użytkami ekologicznymi ani pomnikiem przyrody. W związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy.

5.2.2. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, w tym na florę i faunę

Różnorodność biologiczna obejmuje zróżnicowanie organizmów żywych, siedlisk przyrodniczych oraz procesów ekologicznych zachodzących w środowisku. Na terenie gminy Milejczyce szczególne znaczenie dla zachowania bioróżnorodności posiadają rozległe kompleksy leśne, doliny rzeczne Nurczyka i Dziadka, tereny podmokłe, użytki zielone oraz obszary pełniące funkcję lokalnych i ponadlokalnych korytarzy ekologicznych. Istotnym elementem systemu przyrodniczego są również obszary rolnicze o mozaikowej strukturze użytkowania, zadrzewienia śródpolne oraz niewielkie zbiorniki wodne stanowiące siedliska wielu gatunków roślin i zwierząt.

Analiza ustaleń Projektu Planu Ogólnego Milejczyce wskazuje, że większość terenów o najwyższych walorach przyrodniczych została objęta strefami otwartymi (SO), dla których zachowano wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej oraz ograniczono możliwość realizacji nowej zabudowy poprzez tereny rolnictwa z zakazem zabudowy. Dotyczy to w szczególności dolin rzecznych, terenów leśnych, obszarów podmokłych oraz znacznej części przebiegu korytarzy ekologicznych. Przed teren gminy przebiegają ponadregionalne i regionalne korytarze ekologiczne: Puszcza Białowieska – Lasy Mielnickie, Lasy Mielnickie – Puszcza Biała, Puszcza Biała – Puszcza Białowieska, Dolina Narwi – Puszcza Mielnicka Zachodnia oraz Dolina Górnego Nurca. Analiza przebiegu korytarzy względem projektowanych stref planistycznych wykazała, że ich zdecydowana większość znajduje się w granicach stref otwartych (SO), zapewniających zachowanie funkcji przyrodniczych oraz ciągłości powiązań ekologicznych. Lokalnie w granicach korytarzy ekologicznych występują również strefy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (SJ), zabudowy zagrodowej (SZ), produkcji rolniczej (SR), zieleni i rekreacji (SN), usług (SU), produkcji gospodarczej (SP), cmentarzy (SC) oraz strefy górnictwa (SG). Są to jednak obszary punktowe lub niewielkie w stosunku do całkowitego przebiegu korytarzy ekologicznych na terenie gminy, przez co nie powinny powodować istotnego ograniczenia ich funkcjonalności.

Projekt planu nie przewiduje wyznaczania rozległych nowych terenów inwestycyjnych na obszarach dotychczas niezagospodarowanych oraz budowy nowych dróg mogących stanowić lokalne bariery dla migracji organizmów. Rozwój funkcji mieszkaniowych i zagrodowych koncentruje się głównie w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Obszary uzupełnienia zabudowy obejmują przede wszystkim tereny już zabudowane lub pozostające w funkcjonalnym związku z istniejącą strukturą osadniczą. Przyjęte rozwiązania ograniczają możliwość zajmowania nowych siedlisk

przyrodniczych oraz zmniejszają ryzyko fragmentacji przestrzeni przyrodniczej. W związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na różnorodność biologiczną wynikających z realizacji z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego. Ustalenia dokumentu nie prowadzą do istotnego ograniczenia powierzchni terenów pełniących funkcje przyrodnicze, nie powodują przerwania ciągłości głównych korytarzy ekologicznych oraz nie skutkują eliminacją kluczowych siedlisk warunkujących funkcjonowanie lokalnych ekosystemów.

W przypadku stref górnictwa (SG) nie przewiduje się istotnego zwiększenia presji na różnorodność biologiczną w stosunku do stanu istniejącego. Strefy te w zdecydowanej większości pokrywają się z aktualnie wyznaczonymi terenami i obszarami górniczymi, a ich ujęcie w planie ogólnym ma przede wszystkim charakter porządkujący i odzwierciedlający istniejące uwarunkowania przestrzenne. W związku z tym nie należy oczekiwać wystąpienia nowych oddziaływań o znaczeniu ponadlokalnym.

Na ocenę oddziaływania na różnorodność biologiczną wpływają również profile dodatkowe dopuszczone w wybranych strefach otwartych (SO), obejmujące możliwość lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii. Dotyczy to w szczególności profili dodatkowych związanych z lokalizacją elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych, wyznaczonych w rejonie miejscowości Milejczyce, Sobiatyno i Pokaniewo, a także profilu dodatkowego biogazowni przewidzianego w strefie 26SO położonej na zachód od miejscowości Pokaniewo. Potencjalne oddziaływania tego typu inwestycji mogą dotyczyć przede wszystkim czasowego przekształcenia siedlisk związanych z terenami rolniczymi oraz lokalnych zmian warunków bytowania niektórych gatunków zwierząt, w szczególności ptaków i nietoperzy. Należy jednak podkreślić, że projekt planu ogólnego nie przesądza o realizacji konkretnych przedsięwzięć, a jedynie dopuszcza możliwość ich lokalizacji w ramach profili dodatkowych. Ostateczny zakres i charakter oddziaływań będzie uzależniony od parametrów technicznych poszczególnych inwestycji oraz ich lokalizacji, które będą podlegały odrębnym procedurom administracyjnym i środowiskowym.

Podsumowując, ustalenia projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce nie stwarzają istotnego zagrożenia dla zachowania różnorodności biologicznej na obszarze gminy. Uwzględniając charakter dokumentu, zakres proponowanych zmian oraz istniejące uwarunkowania przyrodnicze, oddziaływanie projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce na różnorodność biologiczną ocenia się jako neutralne lub nieznaczne. Nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań mogących skutkować trwałym

pogorszeniem stanu siedlisk przyrodniczych, ograniczeniem migracji gatunków lub naruszeniem spójności lokalnego i ponadlokalnego systemu przyrodniczego.

5.2.3. Oddziaływanie na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Ocena oddziaływania projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi została przeprowadzona z uwzględnieniem charakteru projektowanych stref planistycznych, istniejącego sposobu zagospodarowania terenów oraz możliwości wystąpienia konfliktów przestrzennych pomiędzy poszczególnymi funkcjami.

Analiza ustaleń projektu planu wskazuje, że rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz zagrodowych koncentruje się przede wszystkim w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących. Obszary uzupełnienia zabudowy obejmują głównie tereny już zagospodarowane lub pozostające w funkcjonalnym związku z istniejącą zabudową. Przyjęte rozwiązania sprzyjają racjonalnemu wykorzystaniu istniejącej infrastruktury technicznej oraz ograniczają ryzyko występowania konfliktów przestrzennych. Projekt planu nie przewiduje lokalizacji nowych obiektów mogących powodować występowanie znaczących zagrożeń dla zdrowia ludzi lub bezpieczeństwa publicznego. Wyznaczone strefy produkcji gospodarczej (SP) obejmują istniejące zakłady funkcjonujące na terenie gminy, natomiast ich ustalenia nie wprowadzają nowych funkcji mogących skutkować istotnym zwiększeniem oddziaływań na tereny mieszkaniowe. Podobnie strefy górnictwa (SG) obejmują w większości istniejące obszary i tereny górnicze, dla których działalność wydobywcza została już wcześniej przewidziana lub jest obecnie prowadzona. W związku z tym ustalenia projektu planu mają przede wszystkim charakter porządkujący i odzwierciedlający istniejące uwarunkowania przestrzenne. Nie przewiduje się istotnego zwiększenia oddziaływań związanych z eksploatacją kopalin w stosunku do stanu obecnego.

W wybranych strefach otwartych (SO) dopuszczono możliwość lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii, obejmujących elektrownie słoneczne, elektrownie wiatrowe oraz biogazownię. Należy jednak podkreślić, że ustalenia planu ogólnego nie wskazują konkretnych lokalizacji, parametrów technicznych ani skali potencjalnych przedsięwzięć. Wprowadzone profile dodatkowe określają jedynie możliwość ich lokalizacji w przyszłości. Ewentualna realizacja tego rodzaju inwestycji będzie wymagała przeprowadzenia odrębnych procedur administracyjnych oraz środowiskowych, w ramach których szczegółowo analizowany będzie ich wpływ na zdrowie ludzi i bezpieczeństwo użytkowania terenów.

Projekt planu nie wprowadza również rozwiązań mogących prowadzić do wzrostu ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych lub innych zagrożeń środowiskowych o charakterze ponadlokalnym. Nie przewiduje się także wystąpienia nowych źródeł zagrożeń mogących powodować znaczące pogorszenie warunków życia mieszkańców gminy. Uwzględniając charakter ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce, skalę przewidywanych zmian oraz istniejące zagospodarowanie terenu, należy stwierdzić, że realizacja jego ustaleń nie będzie powodowała znaczących negatywnych oddziaływań na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi.

5.2.4. Oddziaływanie na warunki wodne

Ocena oddziaływania projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce na warunki wodne została przeprowadzona z uwzględnieniem rozmieszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, przebiegu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, występowania terenów zagrożonych podtopieniami od strony wód gruntowych oraz charakteru projektowanych stref planistycznych.

Obszar gminy położony jest w zasięgu 4 JCWP RW: Nurczyk, Nurzec do Nurczyka, Leśna oraz Pulwa do granicy państwa. Największą część gminy obejmuje JCWP RW Nurczyk. Ponadto teren gminy znajduje się w granicach 2 JCWPd nr 55 i 57. Obszar gminy położony jest poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) wymagających szczególnej ochrony. Stan wszystkich JCWP RW oceniany jest jako zły, natomiast jakość wód podziemnych pozostaje na ogół dobra i wymaga jedynie prostego uzdatniania.

Na terenie gminy zlokalizowane są cztery strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych, obejmujące trzy ujęcia w miejscowości Milejczyce oraz jedno ujęcie w miejscowości Pokaniewo. Ujęcia zlokalizowane w Milejczycach znajdują się w granicach strefy infrastruktury technicznej (1SI, 2SI, 3SI), strefy otwartej (8SO, 12SO, 31SO) i strefy górnictwa (13SG). Analiza ustaleń projektu planu nie wykazała występowania rozwiązań mogących naruszać funkcjonowanie istniejących ujęć wód podziemnych lub ograniczać możliwość zachowania ich wymaganej ochrony. Projekt planu uwzględnia istniejące uwarunkowania związane z zaopatrzeniem mieszkańców w wodę oraz nie przewiduje lokalizacji funkcji mogących powodować zwiększone ryzyko zanieczyszczenia ujmowanych poziomów wodonośnych.

Analiza ustaleń projektu planu wykazała, że nie przewiduje się znaczących zmian mogących prowadzić do pogorszenia stanu ilościowego lub jakościowego wód

powierzchniowych i podziemnych. Rozwój funkcji mieszkaniowych, zagrodowych i usługowych koncentruje się głównie w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących. Nie przewiduje się wyznaczania nowych rozległych terenów inwestycyjnych na obszarach podmokłych ani w bezpośrednim sąsiedztwie głównych cieków wodnych. Znaczna część dolin rzecznych oraz terenów pełniących funkcje retencyjne została objęte strefami otwartymi (SO), co sprzyja zachowaniu naturalnych procesów hydrologicznych oraz ogranicza ryzyko przekształceń mogących prowadzić do pogorszenia warunków wodnych. Dotyczy to w szczególności terenów związanych z doliną rzeki Nurczyk oraz pozostałych obszarów o podwyższonych walorach hydrologicznych i przyrodniczych.

Na terenie gminy występują obszary zagrożone podtopieniami związanymi z wysokim poziomem wód gruntowych (w sąsiedztwie rzeki Nurczyk). W ich granicach dominują strefy otwarte (SO), natomiast jedynie lokalnie występują strefy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (SJ), zabudowy zagrodowej (SZ), produkcji rolniczej (SR) oraz pojedyncze obszary uzupełnienia zabudowy. Projekt planu nie przewiduje jednak istotnego rozszerzania terenów przeznaczonych pod zabudowę w obrębie tych obszarów, a większość nowych funkcji lokalizowana jest poza terenami szczególnie narażonymi na okresowe podtopienia.

Nie przewiduje się również znaczących oddziaływań związanych ze strefami górnictwa (SG). Wszystkie wyznaczone strefy obejmują istniejące obszary i tereny górnicze, które zlokalizowane są poza dolinami rzecznymi, ciekami powierzchniowymi, terenami podmokłymi oraz obszarami zagrożonymi podtopieniami. W związku z tym ustalenia projektu planu nie powinny powodować zwiększenia presji na zasoby wodne w stosunku do stanu obecnego.

W wybranych strefach otwartych dopuszczono możliwość lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii w postaci elektrowni słonecznych, wiatrowych oraz biogazowni. Ustalenia planu mają jednak charakter ogólny i nie wskazują konkretnych lokalizacji ani parametrów technicznych tych przedsięwzięć. Szczegółowa ocena ich wpływu na warunki wodne będzie możliwa dopiero na etapie realizacji konkretnych inwestycji. Jednocześnie nie stwierdzono, aby wskazane profile dodatkowe były lokalizowane na terenach mogących prowadzić do istotnego naruszenia stosunków wodnych lub zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Jedynie niewielkie fragmenty stref SO z dopuszczeniem lokalizacji odnawialnych źródeł energii znajdują się w zasięgu obszarów zagrożonych podtopieniami od wód gruntowych, jednak sam plan nie przesądza o realizacji inwestycji w tych miejscach.

Pozytywnie należy ocenić możliwość realizacji infrastruktury technicznej w granicach wszystkich stref planistycznych, co w przyszłości może sprzyjać rozwojowi systemów gospodarki wodno-ściekowej, oraz ograniczaniu potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych.

Istotnym elementem oceny jest również analiza zgodności projektu planu z celami środowiskowymi określonymi w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Dokument ten wskazuje między innymi na konieczność zapobiegania pogarszaniu stanu wód, ochrony i poprawy stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz podejmowania działań zmierzających do osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla poszczególnych JCWP RW i JCWPd. Przeprowadzona analiza nie wykazała, aby ustalenia projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce mogły utrudniać realizacje działań przewidzianych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Projekt planu nie wprowadza nowych funkcji mogących w sposób istotny zwiększać presję na zasoby wodne, nie przewiduje znaczącej ingerencji w doliny rzeczne ani obszary pełniące funkcje retencyjne oraz nie powoduje zwiększenia ryzyka pogorszenia stanu JCWP. W związku z powyższym należy uznać, że ustalenia projektu planu pozostają zgodne z celami środowiskowymi określonymi dla wód powierzchniowych i podziemnych.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu, skalę przewidywanych zmian oraz istniejące uwarunkowania hydrologiczne, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na warunki wodne. Potencjalne oddziaływania będą miały charakter lokalny i nie powinny prowadzić do pogorszenia stanu JCWP RW. Ustalenia te zapewniają również zachowanie warunków ochrony istniejących ujęć wód podziemnych oraz nie powodują konfliktów przestrzennych ze strefami ochrony bezpośredniej tych obiektów. Realizacja ustaleń planu nie będzie również utrudniała osiągnięcia celów środowiskowych określonych w obowiązującym Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

5.2.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Ocena oddziaływania projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce na powietrze atmosferyczne i klimat została przeprowadzona z uwzględnieniem charakteru projektowanych stref planistycznych, skali przewidywanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz działań mogących wpływać na emisję zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych.

Analiza ustaleń projektu wskazuje, że nie przewiduje się znaczącego zwiększenia presji na jakość powietrza atmosferycznego. Rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej koncentruje się głównie w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących. Skala planowanych zmian jest ograniczona i nie prowadzi do wyznaczania nowych rozległych terenów zurbanizowanych mogących powodować istotny wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Nie przewiduje się również lokalizowania nowych terenów przemysłowych ani innych funkcji mogących stanowić znaczące źródło emisji zanieczyszczeń powietrza. Wyznaczone strefy produkcji gospodarczej obejmują istniejące zakłady funkcjonujące na terenie gminy, natomiast ich ustalenia nie wskazują na możliwość wystąpienia nowych ponadlokalnych źródeł emisji.

W zakresie oddziaływania na klimat pozytywnie należy ocenić zachowanie rozległych kompleksów leśnych oraz terenów otwartych pełniących istotne funkcje klimatyczne i przyrodnicze. Lasy oraz tereny biologicznie czynne wpływają na pochłanianie dwutlenku węgla, poprawę bilansu wodnego, ograniczanie skutków suszy oraz łagodzenie skutków wzrostu temperatur związanych ze zmianami klimatu. Ustalenia projektu planu nie przewidują znaczących przekształceń tych obszarów, co sprzyja zachowaniu ich funkcji środowiskowych.

Pozytywnie należy również ocenić dopuszczenie możliwości lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii w ramach profili dodatkowych wybranych stref otwartych. Dotyczy to w szczególności elektrowni słonecznych, elektrowni wiatrowych oraz biogazowni. Rozwiązania te wpisują się w działania ukierunkowane na ograniczanie emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Jednocześnie projekt planu nie przesądza o realizacji konkretnych inwestycji, a ich ewentualne oddziaływania będą podlegały szczegółowej ocenie na dalszych etapach procesu inwestycyjnego.

Istotnym elementem oceny jest również analiza zgodności projektu planu z kierunkami działań określonymi w dokumentach strategicznych dotyczących adaptacji do zmian klimatu, w tym Planie adaptacji do zmian klimatu województwa podlaskiego. Dokument ten wskazuje między innymi na potrzebę zachowania terenów biologicznie czynnych, zwiększania retencji krajobrazowej, ochrony ekosystemów leśnych oraz ograniczania procesów prowadzących do nadmiernego uszczelniania powierzchni. Ustalenia projektu planu są zgodne z tymi założeniami poprzez zachowanie znacznych powierzchni terenów otwartych i leśnych oraz koncentrację nowej zabudowy w obrębie istniejących struktur osadniczych.

Nie przewiduje się również wystąpienia znaczących oddziaływań mogących prowadzić do pogorszenia lokalnych warunków klimatycznych. Skala planowanych zmian przestrzennych jest niewielka i nie powinna powodować istotnego zwiększenia powierzchni uszczelnionych ani zmian wpływających na lokalny obieg powietrza czy warunki termiczne.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce, skalę przewidywanych zmian oraz istniejące uwarunkowania środowiskowe, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na jakość powietrza atmosferycznego oraz klimat. Ustalenia projektu należy ocenić jako neutralne lub lokalnie pozytywne, zwłaszcza w zakresie wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii, zachowania terenów leśnych oraz zwiększenia odporności gminy na skutki zmian klimatu.

5.2.6. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Do głównych źródeł hałasu na obszarze gminy należą droga wojewódzka nr 693, sieć dróg powiatowych i gminnych, linia kolejowa nr 31 oraz lokalnie funkcjonujące obiekty produkcyjne i wydobywcze. Oddziaływania te mają charakter istniejący i są związane z obecnym sposobem zagospodarowania terenu.

Analiza ustaleń projektu planu wykazała, że nie przewiduje się lokalizacji nowych funkcji mogących stanowić istotne źródło hałasu o znaczeniu ponadlokalnym. Wyznaczone strefy produkcji gospodarczej (SP) oraz strefy górnictwa (SG) obejmują istniejące obiekty i tereny użytkowane zgodnie z ich aktualnym przeznaczeniem, wobec czego nie należy oczekiwać znaczącego zwiększenia oddziaływań akustycznych w stosunku do stanu obecnego. W przypadku strefy otwartej (SO), dla niektórych obszarów dopuszczono możliwość lokalizacji instalacji OZE. Ze względu na ogólny charakter ustaleń planu oraz brak wskazania konkretnych lokalizacji i parametrów technicznych przedsięwzięć nie jest możliwe szczegółowe określenie ich wpływu na klimat akustyczny. Ponadto rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej został skoncentrowany głównie w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących. Przyjęte rozwiązania nie powinny powodować nowych znaczących źródeł hałasu ani istotnego wzrostu natężenia ruchu komunikacyjnego.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce, skalę przewidywanych zmian oraz istniejące zagospodarowanie terenu, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na klimat akustyczny. Potencjalne

oddziaływania będą miały charakter lokalny i nie powinny prowadzić do pogorszenia warunków akustycznych w skali całej gminy.

5.2.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Obszar gminy charakteryzuje się stosunkowo niewielkim stopniem przekształcenia powierzchni terenu. Dominują tereny rolnicze oraz leśne, a rzeźba terenu związana jest głównie z działalnością lądolodu oraz procesami peryglacjalnymi. Istotnym elementem krajobrazu są doliny rzeczne oraz lokalne obniżenia terenu związane z występowaniem cieków i terenów podmokłych.

Analizując projekt planu, nie przewiduje się znaczących zmian mogących prowadzić do istotnych przekształceń powierzchni ziemi w skali całej gminy. Rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej został skoncentrowany głównie w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących. W związku z tym nie przewiduje się znaczącego zwiększenia powierzchni terenów przekształconych antropogenicznie. Największy potencjał oddziaływania na powierzchnię ziemi związany jest ze strefami górnictwa (SG), które obejmują istniejące obszary i tereny górnicze. Eksploatacja kopalin prowadzi do lokalnych zmian ukształtowania terenu, usunięcia warstwy glebowej oraz czasowego ograniczenia funkcji przyrodniczych i rolniczych terenów objętych wydobyciem. Należy jednak podkreślić, że strefy te odpowiadają w większości aktualnie funkcjonującym obszarom eksploatacji lub terenom przeznaczonym pod działalność wydobywczą na podstawie obowiązujących decyzji i dokumentów. Dodatkowo z uwagi na niewielki odsetek gleb klas I-III, plan nie ingeruje istotnie w ich funkcjonowanie. Projekt planu nie wyznacza nowych rozległych terenów górniczych, a jego ustalenia mają w tym zakresie przede wszystkim charakter porządkujący. Potencjalne przekształcenia powierzchni ziemi mogą również wystąpić w związku z realizacją zabudowy oraz infrastruktury technicznej. Oddziaływania te będą jednak miały charakter lokalny i będą ograniczone do terenów bezpośrednio objętych inwestycjami. Ze względu na niewielką skalę planowanych zmian oraz koncentrację nowej zabudowy w obrębie istniejących struktur osadniczych nie przewiduje się istotnego wzrostu powierzchni terenów uszczelnionych. Dopuszczenie możliwości lokalizacji odnawialnych źródeł energii w wybranych strefach otwartych może wiązać się z lokalnym zajęciem powierzchni terenu pod infrastrukturę techniczną. Na etapie sporządzania planu ogólnego nie jest jednak możliwe określenie zakresu tych oddziaływań, ponieważ dokument nie wskazuje konkretnych lokalizacji ani parametrów potencjalnych inwestycji.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce, skalę przewidywanych zmian oraz istniejące uwarunkowania środowiskowe, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi. Potencjalne przekształcenia będą miały charakter lokalny i będą związane głównie z utrzymaniem istniejącej działalności wydobywczej oraz realizacją pojedynczych inwestycji w granicach terenów przeznaczonych pod rozwój zabudowy i infrastruktury technicznej.

5.2.8. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz gminy ma charakter typowy dla regionu Podlasia. Charakteryzuje się on wysokim stopniem naturalności oraz harmonijnym współwystępowaniem terenów rolniczych, leśnych i dolin rzecznych. Istotnymi elementami krajobrazu są rozległe kompleksy leśne, dolin rzek Nurczyk i Dziadek, mozaika gruntów rolnych oraz tradycyjna zabudowa wiejska skupiona w obrębie istniejących miejscowości.

Wpływ zaproponowanych ustaleń projektu planu nie powinien doprowadzać do znaczących przekształceń mogących prowadzić do istotnej zmiany charakteru krajobrazu gminy. Rozwój zabudowy został skoncentrowany głównie w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących, co sprzyja zachowaniu czytelnej struktury przestrzennej oraz ogranicza ryzyko rozpraszania zabudowy w krajobrazie otwartym. Pozytywnie należy ocenić pozostawienie znacznej części terenów gminy w strefach otwartych (SO), obejmujących obszary rolnicze, leśne oraz doliny rzeczne. Rozwiązanie to sprzyja zachowaniu istniejących walorów krajobrazowych oraz utrzymaniu charakterystycznego dla gminy krajobrazu rolniczo-leśnego. Lokalne oddziaływania na krajobraz mogą być związane ze strefami górnictwa (SG), jednak obejmują one istniejące obszary i tereny górnicze, których obecność jest już utrwalonym elementem przestrzeni. Nie przewiduje się znaczącego zwiększenia skali przekształceń krajobrazowych w stosunku do stanu obecnego. W wybranych strefach otwartych dopuszczono możliwość lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych. Potencjalne oddziaływania krajobrazowe takich inwestycji zależne będą od ich lokalizacji, parametrów technicznych oraz skali realizacji. Ponieważ projekt planu ogólnego nie wskazuje konkretnych lokalizacji przedsięwzięć, szczegółowa ocena ich wpływu na krajobraz nie jest możliwa na obecnym etapie. Województwo podlaskie, wg. stanu na 31 grudnia 2025 r., nie posiada obecnie audytu krajobrazowego, o którym mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W związku z tym nie stwierdza się występowania konfliktów pomiędzy ustaleniami projektu planu a rekomendacjami lub wnioskami wynikającymi z tego dokumentu.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce, skalę przewidywanych zmian oraz istniejące walory krajobrazowe obszaru, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na krajobraz. Potencjalne zmiany będą miały charakter lokalny i nie powinny prowadzić do utraty podstawowych cech krajobrazu charakterystycznych dla obszaru gminy.

5.2.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Szczególne znaczenie w kontekście zasobów naturalnych posiadają udokumentowane złoża kopalin występujące na terenie gminy. Zostały one objęte strefami górnictwa (SG), których granice w większości odpowiadają istniejącym obszarom i terenom górniczym. Ustalenia projektu planu umożliwiają dalsze racjonalne wykorzystanie tych zasobów, przy jednoczesnym uwzględnieniu istniejących uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych. Nie przewiduje się konfliktów pomiędzy wyznaczonymi strefami górnictwa a pozostałymi funkcjami zagospodarowania mogących prowadzić do trwałej utraty dostępu do udokumentowanych złóż. Pozytywnie należy również ocenić zachowanie znacznych powierzchni terenów leśnych oraz otwartych, które stanowią istotny element potencjału przyrodniczego gminy. Ustalenia projektu planu nie przewidują znaczących przekształceń tych terenów, co sprzyja zachowaniu ich funkcji ekologicznych, gospodarczych i krajobrazowych. Projekt planu nie wprowadza również rozwiązań mogących powodować istotne zagrożenie dla zasobów wodnych. Zachowane zostały podstawowe warunki ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, a ustalenia planu pozostają zgodne z zasadami racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce oraz istniejące uwarunkowania środowiskowe, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na zasoby naturalne. Ustalenia projektu planu sprzyjają zachowaniu oraz racjonalnemu wykorzystaniu zasobów środowiska, w tym w szczególności udokumentowanych złóż kopalin, zasobów leśnych oraz zasobów wodnych.

5.2.10. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Na terenie gminy występują obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty ujęte w ewidencji zabytków, stanowiące istotny element lokalnego dziedzictwa kulturowego. Szczególną wartość posiadają obiekty sakralne, zabytkowa zabudowa wiejska oraz historyczne układy przestrzenne miejscowości, które współtworzą krajobraz kulturowy gminy. Analiza ustaleń projektu planu nie wykazała występowania rozwiązań mogących prowadzić do

bezpośredniego naruszenia lub zniszczenia obiektów zabytkowych. Nie przewiduje się również wystąpienia znaczących oddziaływań pośrednich mogących prowadzić do pogorszenia wartości kulturowych lub krajobrazowych obiektów zabytkowych. Ustalenia projektu planu nie powodują istotnych zmian w sposobie zagospodarowania terenów otaczających najcenniejsze elementy dziedzictwa kulturowego gminy. W odniesieniu do dóbr materialnych należy stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu planu może przyczynić się do uporządkowania procesów inwestycyjnych oraz poprawy warunków rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Dokument tworzy ramy dla racjonalnego zagospodarowania przestrzeni, przy jednoczesnym zachowaniu istniejących walorów kulturowych i funkcjonalnych.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce, skalę przewidywanych zmian oraz rozmieszczenie obiektów zabytkowych, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na zabytki i dobra materialne. Ustalenia projektu planu należy ocenić jako neutralne względem ochrony dziedzictwa kulturowego oraz istniejącego majątku materialnego gminy.

6. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ZJAWISK ODDZIAŁUJĄCYCH NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Przeprowadzona analiza wykazała, że realizacja ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce nie będzie powodowała znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W związku z tym nie zachodzi konieczność wskazywania szczególnych działań kompensacji przyrodniczej na etapie sporządzania dokumentu. Wskazane jest jednak stosowanie działań minimalizujących potencjalne oddziaływania mogące wystąpić podczas realizacji przyszłych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Do podstawowych działań ograniczających potencjalne oddziaływania na środowisko należą:

- zachowanie istniejących terenów leśnych, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz ograniczenie powstawania barier migracyjnych dla zwierząt,
- ochrona dolin rzecznych, terenów podmokłych oraz obszarów pełniących funkcje retencyjne,
- ograniczanie nadmiernego uszczelniania powierzchni terenu,
- stosowanie rozwiązań wspomagających retencję i zagospodarowanie wód opadowych,
- prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- uwzględnienie wymogów ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów podczas realizacji inwestycji,
- ograniczanie emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza na etapie realizacji przedsięwzięć,
- prowadzenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz kierunkami rekultywacji określonymi dla poszczególnych złóż.

Ze względu na brak przewidywanych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko nie stwierdza się konieczności wskazywania szczególnych działań kompensacji przyrodniczej. Ewentualna potrzeba zastosowania kompensacji przyrodniczej może zostać określona indywidualnie na etapie realizacji konkretnych przedsięwzięć, jeżeli będzie to wynikało z odrębnych procedur administracyjnych lub ocen oddziaływania na środowisko.

7. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH W STOSUNKU DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Przeprowadzona analiza ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce nie wykazała konieczności wskazywania rozwiązań alternatywnych w stosunku do przyjętych w projekcie planu. Dokument został opracowany z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań środowiskowych, społecznych i gospodarczych oraz obowiązujących przepisów prawa, w tym zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

W toku prac planistycznych dążono do zachowania równowagi pomiędzy potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego gminy a koniecznością ochrony zasobów środowiska przyrodniczego. Przyjęte rozwiązania przestrzenne koncentrują rozwój zabudowy głównie w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz terenów bezpośrednio z nimi związanych, ograniczając jednocześnie presję na obszary cenne przyrodniczo, doliny rzeczne, tereny podmokłe i kompleksy leśne. Projekt planu uwzględnia również istniejące formy ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, zasoby wodne, uwarunkowania krajobrazowe oraz występowanie udokumentowanych złóż kopalin. Przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko nie wykazała wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, które uzasadniałyby konieczność opracowania wariantów alternatywnych. Za rozwiązania alternatywne można jednakże uznać wariant polegający na odstąpieniu od realizacji ustaleń projektu planu (wariant zerowy). W ocenie prognozy wariant taki nie byłby korzystny, ponieważ nie zapewniałby realizacji celów określonych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym prowadzenia spójnej polityki przestrzennej gminy oraz kształtowania ładu przestrzennego. Ponadto brak planu ogólnego uniemożliwiłby pełne wdrożenie nowych rozwiązań systemowych wynikających z reformy systemu planowania przestrzennego.

W związku z powyższym uznano, że rozwiązania przyjęte w projekcie Planu Ogólnego Gminy Milejczyce stanowią wariant najkorzystniejszy zarówno z punktu widzenia ochrony środowiska, jak i realizacji potrzeb rozwojowych gminy, wobec czego nie wskazuje się dodatkowych rozwiązań alternatywnych.

8. NAPOTKANE TRUDNOŚCI I LUKI W WIEDZY

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce nie napotkano istotnych trudności wynikających z niedostatku danych lub braku dostępu do materiałów źródłowych. W opracowaniu wykorzystano dostępne dokumenty planistyczne, opracowania środowiskowe, dane przestrzenne oraz informacje pochodzące z ogólnodostępnych baz i rejestrów. Pewne ograniczenia wynikały z charakteru samego dokumentu planistycznego. Plan ogólny określa ramowe kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz strefy planistyczne, nie wskazując szczegółowych lokalizacji, parametrów technicznych ani sposobu realizacji przyszłych przedsięwzięć inwestycyjnych. Dotyczy to w szczególności możliwości lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii, a także przedsięwzięć mogących powstać w granicach stref górnictwa lub innych terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą. W związku z tym nie było możliwe przeprowadzenie szczegółowej oceny oddziaływań potencjalnych inwestycji na poszczególne komponenty środowiska.

Trudności prognostyczne wynikały również z konieczności oceny oddziaływań, które mogą wystąpić w przyszłości i których zakres będzie uzależniony od skali oraz sposobu realizacji konkretnych przedsięwzięć. Z tego względu część ocen ma charakter ogólny i opiera się na analizie potencjalnych skutków wynikających z dopuszczonych funkcji zagospodarowania. Dodatkowym ograniczeniem był brak audytu krajobrazowego dla województwa podlaskiego, o którym mowa w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W związku z tym ocena oddziaływania projektu planu na krajobraz została przeprowadzona w oparciu o dostępne materiały planistyczne, dane przestrzenne oraz rozpoznane uwarunkowania środowiskowe i krajobrazowe obszaru gminy.

Pomimo wskazanych ograniczeń uznaje się, że zakres dostępnych informacji był wystarczający do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce oraz sformułowania wniosków dotyczących przewidywanych skutków jego realizacji.

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Ochrona środowiska stanowi jeden z podstawowych elementów polityki rozwoju prowadzonej na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Cele środowiskowe określane w dokumentach strategicznych oraz aktach prawnych wyznaczają kierunki działań zmierzających do ograniczania presji na środowisko, ochrony różnorodności biologicznej, przeciwdziałania zmianom klimatu, poprawy jakości powietrza i wód oraz racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi. Projekt Planu Ogólnego Gminy Milejczyce został opracowany z uwzględnieniem tych celów i zasad zrównoważonego rozwoju.

Szczebel międzynarodowy

Do najważniejszych dokumentów i porozumień międzynarodowych odnoszących się do ochrony środowiska należą:

- **Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)** z 1992 r., której celem jest stabilizacja stężeń gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie zapobiegającym niebezpiecznym zmianom klimatu;
- **Protokół z Kioto** z 1997 r., ustanawiający zobowiązania państw rozwiniętych dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych;
- **Porozumienie Paryskie** z 2015 r., którego celem jest ograniczenie wzrostu średniej temperatury na świecie do poziomu znacznie poniżej 2°C oraz podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5°C, względem okresu przedindustrialnego;
- **Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju,** przyjęta przez państwa członkowskie ONZ w 2015 r., określająca 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs).

W kontekście ochrony środowiska szczególne znaczenie mają cele dotyczące zapewnienia dostępu do czystej wody i warunków sanitarnych (Cel 6), rozwój czystej i dostępnej energii (Cel 7), odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji (Cel 12), działań na rzecz klimatu (Cel 13), ochrony ekosystemów wodnych (Cel 14) oraz ochrony ekosystemów lądowych i różnorodności biologicznej (Cel 15).

Szczebel wspólnotowy

Polityka środowiskowa Unii Europejskiej opiera się na zasadzie zrównoważonego rozwoju oraz wysokiego poziomu ochrony środowiska. Podstawy tej polityki określono między innymi w art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wskazując na konieczność ochrony i poprawy jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzi oraz racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi. Obecnie głównym kierunkiem działań Unii Europejskiej jest realizacja założeń Europejskiego Zielonego Ładu, którego celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., ochrona różnorodności biologicznej, rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów.

Najważniejsze akty prawne i dokumenty wspólnotowe związane z ochroną środowiska obejmują:

- **Dyrektywę 2000/60/WE (Ramową Dyrektywę Wodną)**, ustanawiającą ramy ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz zobowiązującą państwa członkowskie do osiągnięcia dobrego stanu wód;
- **Dyrektywę 2008/50/WE** w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy;
- **Dyrektywę 92/43/EWG (Dyrektywę Siedliskową)** oraz **Dyrektywę 2009/147/WE (Dyrektywę Ptasią),** stanowiące podstawę funkcjonowania europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000;
- **Dyrektywę 2010/75/UE** w sprawie emisji przemysłowych;
- **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119**, zwane Europejskim Prawem Klimatycznym, ustanawiające cel osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. o co najmniej 55% względem poziomu z 1990 r.

Szczebel krajowy

Podstawowym dokumentem strategicznym w zakresie ochrony środowiska na poziomie krajowym jest **Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.** Dokument ten wskazuje na konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska, ochrony różnorodności biologicznej, poprawy jakości środowiska oraz przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Szczególną rolę przypisuje planowaniu przestrzennemu jako narzędziu umożliwiającemu ochronę zasobów przyrodniczych, ograniczanie konfliktów przestrzennych oraz zachowanie ciągłości

ekologicznej. Istotne znaczenie posiada również **Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)**, wskazujący kierunki działań służących zwiększaniu odporności gospodarki i społeczeństwa na skutki zmian klimatu, w szczególności susze, powodzie, fale upałów oraz ekstremalne zjawiska pogodowe. W zakresie ochrony jakości powietrza istotnym dokumentem pozostaje również **Krajowy Program Ochrony Powietrza**, określający kierunki działań zwierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń, rozwoju odnawialnych źródeł energii, poprawy efektywności energetycznej oraz ograniczania emisji pochodzącej z sektora komunalno-bytowego i transportowego.

Ocena zgodności projektu planu z celami ochrony środowiska

Przeprowadzona analiza wykazała, że ustalenia projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce pozostają zgodne z celami ochrony środowiska określonymi w dokumentach międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych. Projekt planu uwzględnia potrzebę ochrony różnorodności biologicznej, zachowania ciągłości powiązań ekologicznych oraz ochrony zasobów wodnych. Jednocześnie ogranicza presję na obszary cenne przyrodniczo poprzez koncentrację nowej zabudowy w obrębie istniejących jednostek osadniczych i zachowanie znacznych powierzchni terenów otwartych oraz leśnych.

Pozytywnie należy również ocenić dopuszczenie możliwości lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii, wpisujące się w cele polityki klimatycznej Unii Europejskiej oraz działania związane z ograniczaniem emisji gazów cieplarnianych i transformacją energetyczną. Ustalenia projektu planu nie naruszają również celów środowiskowych określonych dla wód powierzchniowych i podziemnych ani nie stwarzają zagrożeń dla form ochrony przyrody występujących na terenie gminy.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce nie będzie utrudniała osiągania celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

10. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Gmina Milejczyce położona jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwowej z Białorusią. Pomimo stosunkowo niewielkiej odległości od granicy państwa, analiza ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce nie wykazała możliwości wystąpienia znaczących oddziaływań transgranicznych na środowisko. Projekt nie przewiduje realizacji przedsięwzięć mogących powodować znaczące emisje zanieczyszczeń do powietrza, wód lub gleby, których skutki mogłyby wykraczać poza granice Rzeczypospolitej Polskiej. Nie przewiduje się również realizacji inwestycji infrastrukturalnych lub przemysłowych o charakterze ponadregionalnym, które mogłyby powodować znaczące oddziaływania na środowisko po stronie białoruskiej.

Przeprowadzona ocena wykazała, że ustalenia projektu planu dotyczą przede wszystkim uporządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, koncentracji rozwoju zabudowy w obrębie istniejących jednostek osadniczych, ochrony terenów otwartych oraz zachowania istniejących walorów przyrodniczych. Potencjalne oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu będą miały charakter lokalny i ograniczony przestrzennie. W związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko w rozumieniu przepisów krajowych oraz postanowień Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo 25 lutego 1991 r.

11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce. Plan ogólny jest nowym dokumentem planistycznym obejmującym cały obszar gminy, który zastąpi dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten określa zasady zagospodarowania przestrzennego oraz wyznacza strefy planistyczne, które będą podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Celem prognozy było określenie, czy realizacja ustaleń projektu planu może powodować negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego oraz jakości życia mieszkańców. W ramach opracowania przeanalizowania między innymi wpływ planu na przyrodę, krajobraz, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, klimat, jakość powietrza, klimat akustyczny, zasoby naturalne, zabytki oraz zdrowie ludzi.

Gmina Milejczyce charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Znaczną część jej powierzchni zajmują tereny rolnicze i leśne, a ważnym elementem środowiska są doliny rzeczne, obszary podmokłe oraz korytarze ekologiczne umożliwiające migrację zwierząt. Na terenie gminy występują również formy ochrony przyrody, w tym obszar Natura 2000, użytki ekologiczne oraz 1 pomnik przyrody. Przeprowadzona analiza wykazała, że projekt planu ogólnego w większości zachowuje istniejący sposób zagospodarowania terenu. Rozwój zabudowy został skoncentrowany głównie w obrębie istniejących miejscowości oraz terenów bezpośrednio z nimi związanych. Ogranicza to ryzyko rozpraszania zabudowy i zajmowania nowych terenów cennych przyrodniczo.

W wyniku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono znaczących negatywnych oddziaływań na formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy. Projekt planu nie powoduje również istotnych zagrożeń dla różnorodności biologicznej, korytarzy ekologicznych ani siedlisk przyrodniczych. Najcenniejsze przyrodniczo obszary pozostają w większości objęte strefami otwartymi, co sprzyja zachowaniu ich funkcji ekologicznych. Nie przewiduje się również znaczących negatywnych oddziaływań na zasoby wodne. Projektu planu nie wprowadza rozwiązań mogących prowadzić do pogorszenia jakości lub ilości wód powierzchniowych i podziemnych. Ustalenia dokumentu pozostają zgodne z celami środowiskowymi określonymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Analiza wpływu na jakość powietrza oraz klimat wykazała, że realizacja ustaleń planu nie będzie powodowała znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń. Jednocześnie projekt planu dopuszcza możliwość lokalizacji odnawialnych źródeł energii, takich jak elektrownie

słoneczne, elektrownie wiatrowe oraz biogazownia, co może przyczyniać się do zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Nie przewiduje się również znaczących negatywnych oddziaływań na klimat akustyczny, krajobraz, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne. Potencjalne oddziaływania związane z realizacją inwestycji będą miały charakter lokalny i nie powinny powodować trwałego pogorszenia stanu środowiska.

W prognozie przeanalizowano także możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych. Pomimo położenia gminy w pobliżu granicy z Białorusią nie stwierdzono możliwości wystąpienia znaczących oddziaływań wykraczających poza granice Polski. W trakcie sporządzania prognozy nie napotkano istotnych trudności związanych z dostępnością danych. Pewnie ograniczenia wynikały z ogólnego charakteru planu ogólnego, który nie wskazuje szczegółowych parametrów przyszłych inwestycji.

Podsumowując, przeprowadzona ocena wykazała, że realizacja ustaleń projektu Planu Ogólnego Gminy Milejczyce nie będzie powodowała znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Projekt planu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią, a jego ustalenia pozostają zgodne z celami ochrony środowiska określonymi w dokumentach międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych.

12. SPIS RYSUNKÓW I TABEL

Rys. 1. Położenie gminy Milejczyce na tle sąsiadujących gmin 17
Rys. 2. Hipsometria obszaru gminy Milejczyce 20
Rys. 3. Sieć hydrograficzna gminy Milejczyce wraz z podziałem na JCWP 26
Rys. 4. Rozmieszczenie korytarzy ekologicznych 2012 na terenie gminy Milejczyce 35
Rys. 5. Rozmieszczenie korytarzy ekologicznych 2005 na terenie gminy Milejczyce 35
Rys. 6. Położenie Obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca na tle gminy Milejczyce 40
Rys. 7. Rozmieszczenie użytków ekologicznych i pomników przyrody na terenie gminy Milejczyce 42

Tabela 1. Złoża surowców na terenie gminy Milejczyce 22
Tabela 2. Obszary górnicze na terenie gminy Milejczyce 23
Tabela 3. Użytki ekologiczne na terenie gminy Milejczyce 41
Tabela 4. Wykaz zabytków nieruchomych województwa podlaskiego na terenie gminy Milejczyce 44
Tabela 5. Wykaz zabytków na terenie gminy Milejczyce zawartych w wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych 45